

Lüganuse valla üldplaneeringu Kooskõlastamise ja arvamuse andmise käigus esitatud ettepanekud ja Lüganuse valla vastusseisukohad

Üldplaneering esitati Lüganuse valla poolt kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks 5.07.2022.

	Ettepaneku esitaja/ kirja kuupäev ja nr	Ettepanek	Vastusseisukoht
1	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet 07.07.2022 Nr 16-6/18-2576-010 Kooskõlastaja	TTJA kooskõlastab Lüganuse valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu.	-
2	Zepparth.ee OÜ 23.07.2022	Oleme nõus, et iga tuulepargi asukohad ja tingimused lahendatakse eriplaneeringuga eraldi, kuid selguse huvides võiks olla ka reguleeritud, et käesolev ÜP siis mingeid piiranguid eriplaneeringutele ei sea (s.h et ÜP lisaks olevast uuringust ei tulene siduvaid tingimusi).	Võtame teadmiseks.
	02.10.2022 Arvamuse andja/ettepaneku esitaja	23.07.2022, esitas Zepparth.ee OÜ valitsus@lyganuse.ee e-posti teel kirja (Tere oleme nõus, et iga tuulepargi asukohad ja tingimused lahendatakse eriplaneeringuga eraldi, kuid selguse huvides võiks olla ka reguleeritud, et käesolev ÜP siis mingeid piiranguid eriplaneeringutele ei sea (s.h et ÜP lisaks olevast uuringust ei tulene siduvaid tingimusi). Kuni tänase kuupäevani ei ole meile laekunud vastust Zepparth.ee OÜ poolt esitatud arvamusele. Lisaks sellele palume anda selgitust, miks kinnistu 43701:004:0011 ei ole märgitud valla üldplaneeringu koostamisel sobivaks alaks tuulepargi rajamiseks. Miks teised asukohad on märgitud sobivateks aladeks, kui seal esineb suuremaid vastuolulisi argumente, et tuuleparki mitte rajada (Nr2, 5, 10, 12, 17, 20, 22, 27, 30, 34, 41, 44) vt.manus. Antud olukorras tekib suur vastuolu, miks kriteeriumid teistele ei kehti (kelle maale on võimalik tulleparki rajada, kuid seal esinevad olulised piirangud) ja kinnistu 43701:004:0011 kehtivad. Millest selline vastuolu?	Esmalt selgitame, et 23.07.2022 kirjaga ei esitatud konkreetseid ettepanekuid planeeringulahenduse osas. Esitatud arvamuse sisu on ebaselge. Lisaks selgitame, miks ei ole Teie poolt märgitud kinnistu määratud potentsiaalselt tuuleenergeetika arendamiseks sobivaks alaks. Planeeringu seletuskirja ptk 6.5.8.1 selgitab ja kirjeldab tuuleenergeetika arendamiseks põhimõtteliselt sobivad alade leidmise protsessi. Toodud on ka viide KSH aruande ptk 5, mis

			<p>annab alade kujunemisest täpsema ülevaate.</p> <p>Sobivusanalüüsi läbiviimisel arvestati kriteeriumitega, mis tuulikute rajamist ei võimalda.</p> <p>Loetelu vt KSH aruande ptk 5.1.</p> <p>Teie poolt nimetatud kinnistu (Lute) kattub osaliselt või täielikult:</p> <p>Kohtla jõe ehituskeeluvööndiga, puhver 300 m raudteest, puhver 300 m elektri kõrgepingeliinidest.</p> <p>Vastav info on leitav ka kaardirakendusest, https://hendrikson.ee/maps/L%C3%BCganuse-vald/tuuleenergeetika.html</p>
3	<p>Kaitseministeerium 27.07.2022 Nr 12-1/22/2793 Kooskõlastaja</p>	<p>Kaitseministeerium kooskõlastab Lüganuse valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu, kuid palume enne üldplaneeringu vastuvõtmist üle vaadata ja korrigeerida tuuleparkide arendamiseks kavandatud alad ja tingimused, arvestades järgmisi asjaolusid. Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 6.5.8.1 „Tuulepargid“ on õigesti märgitud, et tuuleparkide arendamiseks põhimõtteliselt sobivate alade realiseerumise eelduseks on täiendav radar, mis võimaldab vähendada mõju riigikaitse ehitiste töövõimele.</p> <p>Käesolevaks ajaks on täpsustunud täiendava radari perspektiivne asukoht ja kaitseministri 26.06.2015 määruse nr 16 „Riigikaitse ehitise töövõime kriteeriumid, piirangute ruumiline ulatus ja andmed riigikaitse ehitise töövõimet mõjutavate ehitiste kohta“ paragrahvist 4 tulenevad riigikaitse ehitiste piirangud radari töövõime tagamiseks. Muuhulgas on täpsustatud kõrguspiirangud radari asukohast 15 km raadiuses. Seda arvestades soovime uuesti kaaluda, kas alad 24 (Ojamaa küla ulatuses) ja 46 vastavad põhimõtteliselt sobivate alade kriteeriumitele,</p>	<p>Täiendame seletuskirja ptk 6.5.8 punkti 3.1 järgmises sõnastuses: küsida Kaitseministeeriumilt lähtetingimusi, et tagada riigikaitse ehitiste töövõime ja täpsustada tuulikute lubatud kõrgus. Samuti on punktis 11 öeldud, et tuulikute kogukõrgus määratakse igakordselt lähtuvalt Kaitseministeeriumi lähtetingimustest.</p> <p>Seega ei ole seletuskirja selgituse lisamine, et aladel 24 ja 46 kehtib radari töövõime tagamiseks kõrguspiirangu erisus, vajalik.</p>

		<p>arvestades, et ka pärast riigikaitseliste kompensatsioonimeetmete (uus radar) rakendumist kehtib neil aladel oluline kõrguspiirang.</p> <p>Nendele aladele lubatavad elektrituulikute tipukõrgused jäävad vahemikku 73 - 104 m (absoluutkõrgus, mitte kõrgus maapinnast). Eelnimetatud alade osas on praegu üldplaneeringu seletuskirja eelnõus lk 80 punktis 10 märgitud sõnastus eksitav, sest nendel aladel ei ole lubatud kuni 300 m kõrgused tuulikud.</p> <p>Juhul, kui peate vajalikuks jätta alad 24 ja 46 üldplaneeringusse tuuleparkide arendamiseks põhimõtteliselt sobivate aladena, siis palume seletuskirjas märkida nende kohta erisus, mis näitab selgesti, et nendel aladel kehtib eespool märgitud kõrguspiirang ka pärast uue radari tööle rakendumist. See ennetab mitmeti mõistmist ja vaidlusi ning vähendab perspektiivituid ootusi tuuleparkide kavandamisel.</p>	
4	<p>Keskkonna- ministeerium 27.07.2022 Nr 7-15/22/3144-2</p>	<p>Võttes aluseks haldusmenetluse seaduse § 41 pikendame kooskõlastamise ja arvamuse andmise üle otsustamise tähtaega kuni 26.08.2022 seoses täiendava menetlusaja vajadusega.</p>	Võtame teadmiseks.
	<p>27.08.2022 nr 7-15/22/3144-4 Arvamuse andja</p>	<p>1. Juhtisime 05.11.2021 kirja nr 7-15/20/81-11 punktis 15 tähelepanu, et KSH aruande eelnõu peatükis 4.6.1. <i>Müra ja vibratsioon</i> (lk 74) toodud lause „<i>Müra sihtväärtuse nõude täitmine tuleb (vastavalt keskkonnaministri 16.12.2016 määrusele nr 71) võtta eesmärgiks väljaspool tiheasustusala või kompaktse hoonestusega piirkonda seni hoonestamata aladele uute müratundlike elamu- või puhkealade planeerimisel.</i>“ allmärkus 22 „<i>Kuna „uue planeeringuga ala“ definitsioon on praktikas jätnud erinevaid tõlgendamise võimalusi, ei ole üldplaneeringu täpsusastmes võimalik täpselt fikseerida ja eristada piirkondi, kus tuleks rakendada piiväärtust ja kus sihtväärtust. Antud küsimust tuleb vaadata asukohapõhiselt täpsemate planeeringute (nt detailplaneeringute koostamisel) või projektide menetlemisel.</i>“ ei ole kohane, sest müra piirväärtused ja sihtväärtused ei ole seotud detailplaneeringute ja projekteerimistingimustega.</p> <p>Lüganuse Vallavalitsuse 03.12.2021 kirjaga nr 6-1/3-113 esitatud vastuste tabelis oli ettepaneku kohta märgitud, et sellega arvestatakse. KSH aruande</p>	1. Aruannet korrigeeritakse.

		<p>eelnõu peatükis 4.6.1. <i>Müra ja vibratsioon</i> (lk 75) on lauset täiendatud järgmiselt: „<i>Müra sihtväärtuse nõude täitmine tuleb (vastavalt keskkonnaministri 16.12.2016 määrusele nr 71) võtta eesmärgiks väljaspool (olemasolevat) tiheasustusala või kompakse hoonestusega piirkonda seni hoonestamata aladele uute müratundlike elamu- või puhkealade planeerimisel.</i>“ Allmärkuse 22 sõnastus on jäänud samaks. Leiame endiselt, et allmärkus 22 ei ole kohane, sest müra piirväärtused ja sihtväärtused ei ole seotud detailplaneeringute ja projekteerimistingimustega. Müra hindamisel ei kasutata eksperthinnangut, vaid ainult arvutuslikku meetodit või modelleerimist.</p> <p>2. Püssi linnas asuva Männiku tn 11a (katastritunnus 44201:001:0727) maaüksuse osas, mille puhul ei ole maareform lõpetatud soovime teha eeldusel, et tegemist on MaaRS § 31 lõikes 2 nimetatud maaga ettepaneku määrata sellele väikeelamu maa-ala juhtotstarve.</p>	2. Arvestame ettepanekuga.
5	<p>Maaeluministeerium 27.07.2022 Nr 4.1-5/570-5 Arvamuse andja</p>	<p>Maaeluministeerium andis Lügane valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu avaliku väljapaneku ajal 19.10.2021 kirjaga nr 4.1-5/998-3 seisukoha, et Lügane valla üldplaneeringu koostajad on üldplaneeringus väärtusliku põllumajandusmaa määramisel ja selle kaitse- ja kasutustingimuste seadmisel järginud väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõus väärtusliku põllumajandusmaa kaitseks seatud põhimõtteid, andes sellega nii kohaliku omavalitsuse üksusele kui ka riigile kindluse, et üldplaneeringuga määratavad väärtuslikud põllumajandusmaad saavad ajatu kaitse ning nende võimalik hõlmamine muul otstarbel on tulevikus minimeeritud.</p> <p>Maaeluministeerium, olles jätkuvalt eelnimetatud seisukohal, kooskõlastab Lügane valla üldplaneeringu ja selle KSH aruande eelnõu märkusteta.</p>	Võtame teadmiseks.
6	<p>Terviseamet 27.07.2022 Nr 9.3-4/22/5978-2 Kooskõlastaja</p>	<p>Amet kooskõlastab üldplaneeringu tingimusel, et:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ennetamaks elektriõhuliinidest tulenevaid võimalikke ohte, välditakse uute elamualade planeerimist kõrgepingeliinide kaitsevööndisse. Samuti arvestatakse asjaoluga, et ei ole soovitatav elamualade planeerimist muudesse kaitsevöönditesse (gaasitrassi kaitsevöönd, veehaarde sanitaarkaitsevöönd jt). 	- Selgitame, et õigusaktidega seatud kaitsevööndeid tuleb jälgida igasuguse maakasutuse puhul. Elamumaa juhtotstarbega alad võivad planeeringu järgi ulatuda ka elektriliinide vms

		<p>- Kuna põhjavesi on enamuse Lüganuse valla ulatuses reostuse eest kaitsmata või nõrgalt kaitstud, siis tulenevalt salvkaevude reostustundlikkusest välditakse uute rajatavate salvkaevude joogiveeallikana kasutamist.</p> <p>- Üldplaneeringus lk 38 p 5.16 tooduga määratakse supelranna maa-alale ja supluskohale üldised kasutus- ja ehitustingimused ning selle kohaselt „Liimala ja Aa supelrannad ning Uljaste ujumiskoht on kantud maakasutuskaardile“. Terviseameti vee terviseohutuse infosüsteemis on olemas andmed Liimala külas asuva supluskooha suplusvee kvaliteedi kohta. Ameti 2021. a hinnangu kohaselt oli Lüganuse valla supluskooha suplusvee kvaliteet väga hea ning need andmed on Terviseameti kodulehel avalikustatud. Ametil puuduvad andmed teiste üldplaneeringus märgitud supluskohtade (Uljaste ja Aa supluskoht) kohta. Arvestatakse asjaoluga, et asutatavad supluskohad (Uljaste ja Aa supluskoht) peavad vastama sotsiaalministri 03.10.2019 määruse nr 63 „Nõuded suplusveele ja supelrannale“ nõuetele.</p>	<p>kaitsevööndisse, kuid see ei anna õigust elamu kavandamiseks kaitsevööndis. ÜP täpsusastmes ei korrigeerita maakasutust olemasolevatest kaitsevöönditest lähtudes, küll aga toob planeering välja vajaduse kaitsevöönditega planeerimise järgmistes etappides arvestada.</p> <p>- Lisame soovitusena, kuna valla veevarustuse suunamisel ei saa keelata ka salvkaevude kasutamist.</p> <p>- Veeseire supelrandades toimub väljaspool ÜP protsessi. Üldplaneeringusse lisatakse tingimus, et suplusvee kvaliteet peab vastama õigusaktides seatud nõuetele.</p>
7	<p>Majandus- ja Kommunikatsiooni- ministeerium 28.07.2022 Nr 1.10-17/2022/4477-2 Kooskõlastaja</p>	<p>Loetakse kooskõlastatuks vastavalt PlanS § 85 lõikele 3.</p> <p>MKM ei toeta üldplaneeringu seletuskirja leheküljel 63 punktis 1 antud soovitusi, et kaevandamistegevuse suunamiseks valla territooriumil on kaevandajal võimalik nõuda kaalutlusotsust uue maardla avamise korral teemaplaneeringu algatamiseks. Kuna maapõueseaduse kohaselt on uue maardla avamine väga põhjalik ja aeganõudev protsess, ei ole otstarbekas niigi pikka protsessi teemaplaneeringu nõudega pikendada.</p> <p>Samuti ei saa toetada üldplaneeringu seletuskirja leheküljel 63 punktis 4 antud soovitusi, et maardlate kasutusse võtmisel tuleb alati eelistada juba avatud maardlate varu maksimaalset ammendamist. Teeme ettepaneku lisada põhimõtte, et eelistada tuleb ka olemasolevate alade laiendamist. Nii on kahju loodusele minimaalne ja teatud tingimustes ei ole kiire ammendamine</p>	<p>Nõustume ettepanekuga. Muudame seletuskirjas tingimust selliselt, et teemaplaneeringuga kavandatakse vajadusel maardla toimimiseks vajalik taristu.</p> <p>Selgitame, et seletuskirjas toodud tingimus räägib juba kasutusele võetud <i>maardla maksimaalsest ammendamisest</i>.</p>

		otstarbekas (näiteks ehitusmaavarade puhul, kus tuleb arvestada tarbimiskohtade asukohtade ja logistikaga).	See tähendab, et juba avatud maardlas soositaksegi näiteks olemasoleva karjääri laiendamist. Teie ettepanekust võiks ka aru saada, et soovite just olemasolevate maardlate laiendamist. Üldplaneering antud põhimõtet ei toeta ning suunab valla arengut olemasolevate registreeritud maardlate alusel.
8	Elering AS 02.08.2022 Nr 11-4/2020/21-11 Arvamuse andja	Käesoleva kirjaga esitab Elering AS uuendatud info Lüganuse valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõule. Peatükis 6.5.4 „Elektrivõrk“ leheküljel 73 kirjeldatud võrguarengute tekst ja joonis nr 10 on aegunud, palun asendada need järgnevaga: <ul style="list-style-type: none"> • Valla territooriumil olevatest 330 kV õhuliinidest on kavas rekonstrueerida L360 Püssi-Rakvere. Ehitustööd on plaanis aastatel 2029-2030. • 110 kV õhuliinidest rekonstrueeritakse aastatel 2022-2023 L103 Püssi-Rakvere õhuliin endise 220 kV L206 Püssi-Kiisa liinikoridoris. • Eeldatavalt 2023 aastal rajatakse uus 110 kV õhuliinilõik Jaoskonna 3B ja Kiikla alajaamade vahel ning liini L08 Aidu-Jaoskonna 3B asemel moodustub Aidu-Kiikla 110 kV õhuliin, millele ühendatakse haruna Jaoskonna 3B alajaam. Peale uue õhuliinilõigu valmimist tõstetakse Jaoskonna 3B ja Aidu alajaamade vahelisel liinilõigul gabariidid 60 kraadile. • Kavas on 110 kV õhuliinide L138A Püssi-Kiikla ja L135 Ahtme-Aidu kokku ühendamine ja tugevdamine ning osaline demonteerimine nii, et moodustub uus liin Püssi-Ahtme (aloleval joonisel). Aidu 110 kV alajaam on kavas demonteerida lähiaastatel. Lisaks palun uuendada joonis nr 11: (joonised on lisatud kirja sisse). Elektrituulikute osas arvestame tuuliku kaugust 110 ja 330 kV liinidest hetkel kehtiva standardi <i>EVS-EN 50341-2-20:2018 ELEKTRIÕHULIINID VAHELDUVPINGEGA ÜLE 1 kV Osa 2-20: Eesti siseriiklikud erinõuded (SEN)</i> alusel. Nimetatud standardi järgi on vähim horisontaalne kaugus	Andmeid uuendatakse.

		<p>elektrituuliku torni telje ja õhuliini lähima juhtme vahel (tuule puudumisel) tuuliku masti kahekordne kõrgus.</p> <p>Eleringi liinikoridori on tuulepargi ühendusliini jaoks võimalik kasutada, aga kahe liini vaheline kaugus sõltub liinide pingest. Liini telgede vahelised nõutud kaugused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaks 330 kV õhuliini- 33m • 330 kV ja 110 kV õhuliin- 30m • Kaks 110 kV õhuliini- 20m <p>Tuulepargi ühendusliini ja Eleringi liini ühistele mastidele rajamine ei ole lubatud.</p>	
9	<p>Utilitas Wind OÜ 02.08.2022 Arvamuse andja</p>	<p>Alljärgnevalt esitame oma ettepanekud ÜP eelnõu kohta.</p> <p>A. Kavandatavate elamutega arvestamine tuuleparkide arendamisel</p> <p>ÜP eelnõu seletuskirja ptk 6.5.8.1 sätestab: „<i>Tuulepargi arendamiseks põhimõtteliselt sobiv ala ei sea piiranguid arendustegevuseks elamumaa või maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksustel. Kui maaomanik soovib maatulundusmaal ehitada elamut, võib omanik elamu rajada. Võimalik tuulepargi arendaja peab arvestama siis juba rajatud elamuga. Arvestamise vajadus hakkab kehtima hetkest, kui kohalik omavalitsus on projekteerimistingimused elamu rajamiseks väljastanud.</i>“</p> <p>Samas on märgitud: „<i>Tuulikut ei rajata elamule ja ühiskondlikule hoonele lähemale kui 1 km.</i>“ ning allmärkusena nr 58: „<i>Kaugus 1 km täidab nii mõõdetavate mõjude (nt müra, varjutus, vibratsioon) kui ka subjektiivsete häiringute/mõjude leevendamise rolli (nt visuaalne mõju). 1 km kaugust käsitletakse planeeringus sotsiaalse puhvrina.</i>“</p> <p>Teisisõnu – praeguse ÜP eelnõu versiooni kohaselt hakkab juba uue elamu rajamiseks projekteerimistingimuste väljastamisel kehtima 1-kilomeetrine puhver. Projekteerimistingimuste andmise lävend on aga võrdlemisi madal – EhS § 26 lg 3 p 3 kohaselt tuleb eelkõige arvestada üldplaneeringus määratud tingimusi. Projekteerimistingimused kehtivad 5 aastat (EhS § 33 lg 1) ning nende realiseerimine ei ole kohustuslik. Projekteerimistingimused on alles alus ehitusprojekti koostamiseks (EhS § 26 lg 1) ja seejärel ehitusloa taotlemiseks (EhS § 38 lg 1). Kinnisasja omanikule projekteerimistingimuste taotlemiseks eriliisi kulusid ei kaasne. Ehituslubagi annab alles õiguse</p>	<p>A. Vastav punkt planeeringust eemaldatakse. Potentsiaalselt tuuleenergeetika arendamiseks alade määramisel on otstarbekas ja põhjendatud luua võimalus nende kasutusele võtmiseks ka muul otstarbel, kui selleks esitatakse põhjendatud taotlus. Potentsiaalselt tuuleenergeetika arendamiseks määratud alade muul otstarbel kasutusele võtmine toimub detailplaneeringu alusel.</p>

	<p>ehitada ehitist, mis vastab ehitusloa andmise aluseks olevale ehitusprojektile (EhS § 38 lg 1).</p> <p>Utilitas Wind nõustub iseenesest, et ÜP-s määratud tuulepargi arendamiseks põhimõtteliselt sobival alal peab olemasolevate elamutega tuuleparkide kavandamisel arvestama. Küll aga on ilmselgelt ebaproportsionaalne pelgalt ehitus- või ehitamise õiguse (kas projekteerimistingimuste või isegi ehitusloa) alusel kehtestada täiendav 1-kilomeetrine puhvertsoon ning sundida tuulepargi arendamisel mistahes järjekordse uue elamuga arvestama. Kirjeldatud piirang annaks võimaluse kuritarvitusteks ega ole põhjendatud ning võib praktikas tuuleparkide püstitamise võimalust oluliselt pärssida või lausa välistada.</p> <p>ÜP-s peaks kajastuma printsiip, mille kohaselt tuuleenergeetika arendamiseks põhimõtteliselt sobivatel aladel võib <u>omal riisikol pärast ÜP kehtestamist küll uusi elamuid elamumaa või maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksustel püstitada, ent kõnealusel juhul</u> ei rakendu tuulepargi kavandamisel 1000-meetrise puhvertsooni nõue.</p> <p>Lisaks tuleb pärast ÜP kehtestamist uue elamu rajamisel arvestada, et tuuleenergeetika arendamiseks põhimõtteliselt sobivatel aladel ei pruugi Keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „<i>Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid</i>“ („määrus nr 71“) lisa 1 kehtestatud müra normtasemed II kategooria aladel (vähemalt ilma lisameetmeteta) täidetud olla (olenemata, kas rakendub müra siht- või piirväärtus).</p> <p>Müra normtasemete kohta käivas Riigikohtu praktikaski on selgitatud, et elamumaale (sh maatulundusmaa õuemaa kõlvikule) tuleb rakendada vastava kategooria müra normtaseme, kui (juba) <u>rajatud hoone on õiguspäraselt elamuna kasutuses</u>. Riigikohus ei ole kordagi viidanud, et uue elamu kavandamisel peab keegi kolmas isik (näiteks tuulepargi arendaja) tagama müra normtaseme täidetuse (<i>RKHKo nr 3-3-1-15-16, p 38-40, vt ka RKHKo nr 3-3-1-88-15, p 20</i>).</p> <p>Määruse nr 71 seletuskirjas on selgitatud: „<i>Kohalik omavalitsus ei tohiks lubada näiteks tööstusala kõrvale uue elamupiirkonna rajamist, kui ilmneb, et tööstusala ei suuda tagada elamupiirkonnas sihtväärtuse täitmist.</i>“</p>	
--	---	--

	<p><i>Alternatiivina peab sihtväärtuse täitmise tagama elamupiirkonna arendaja. Kui aga elamupiirkonna rajamine oli ette nähtud juba üldplaneeringuga, peab rajatav tööstusettevõtte või muu müraallikas arvestama asjakohaste normidega.“</i></p> <p>Arvestades, et tuulepargi arendamiseks põhimõtteliselt sobivad alad on kehtestatava ÜP-ga ette nähtud, on kõiki huve ja õigustatud ootusi kaaludes ainuvõimalik, et ka uute elamute rajamisel tuleb lähtuda eeldusest, et <i>kõnealusesse piirkonda on võimalik tuuleparke rajada</i> (ehkki reaalne lahendus määratakse detailplaneeringus) (vt analoogia korras RKHKO nr 3-17-2013, p 22-23).</p> <p>Teisisõnu – pärast ÜP kehtestamist tuuleenergeetika arendamiseks põhimõtteliselt sobivatel aladel uute elamute püstitamisel <u>peab elamu rajaja ise tagama meetmete rakendamise, millega ka tulevikus tuulepargi püstitamise korral elamu juures müra normtase ületatud ei saa</u>. Alternatiivselt tuleb ÜP järgsetele tuuleenergeetika arendamiseks põhimõtteliselt sobivatele aladele pärast ÜP kehtestamist rajatud <u>uued elamud müratundlike alade kategooriatest (I-IV) ÜP eelnõu seletuskirja ptk 6.6.1 mõttes välja arvata</u>.</p> <p>Vastavad tingimused tuleb ÜP seletuskirjas selgelt sätestada.</p> <p>Kokkuvõttes teeme erinevate huvide tasakaalustamiseks ettepaneku eelviidatud ÜP eelnõu seletuskirja lõiku muuta ja sätestada, et tuulepargi arendamiseks põhimõtteliselt sobival alal võib elamumaa või maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksustele uusi elamuid omal riisikol rajada, ent pärast ÜP kehtestamist rajatud uue elamu puhul:</p> <p>i) ei rakendu tuulepargi kavandamisel 1000-meetrise puhvertsooni nõue ning</p> <p>ii) elamu rajaja peab ise tagama meetmete rakendamise, millega elamu juures ka tuulepargi püstitamisel korral müra normtase ületatud ei saa.</p> <p>Alternatiivselt tuleb ÜP järgsetele tuuleenergeetika arendamiseks põhimõtteliselt sobivatele aladele pärast ÜP kehtestamist rajatud uued elamud müratundlike alade kategooriatest (I-IV) ÜP eelnõu seletuskirja ptk 6.6.1 mõttes välja arvata.</p> <p><i>B. Tuuliku tiivikute ulatus</i></p>	<p>B. Tuulik funktsionaalselt seotud tervikliku ehitisena (tuuliku</p>
--	---	--

	<p>ÜP eelnõu seletuskirja ptk 6.5.8.1 kohaselt: „<i>ORME-na käsitletavate tuuleparkide tuulikud, sh tuuliku tiiviku ulatus, peab jääma tuuleenergia arengualale.</i>“</p> <p>Tegemist on ebaproportsionaalse piiranguga. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Rahandusministeerium on oma ühises 06.06.2022 kirjas nr 1.15-5/2022/2988-21 selgitanud, et üldplaneeringus ning ka maakonnaplaneeringus ei pea tuulealasad määrama tuulikute rootorlabade ulatuseni.</p> <p>Seega peaks kõnealusel rangel tingimusel olema sisuline põhjendus, mis seondub tuulikute labade ulatusest tingitud mõjutustega looduskeskkonnale või ümbritsevatele elanikele. KSH aruande eelnõu ega ÜP koostamisel läbi viidud uuring „<i>Tuuleenergeetika kavandamiseks sobivate alade kriteeriumite täpsustamine, alade määramine ja tingimuste väljatöötamine</i>“ ei lähtu eeldusest et tuuliku tiiviku (labade) ulatus peaks jääma nn tuuleenergia arengualadele. ÜP ega KSH koostamisel ei ole vastavasse täpsusastmesse jõutudki.</p> <p>ÜP eelnõu seletuskirja ptk 4.3 kohaselt on tuulikute kavandamisel nõutav detailplaneeringu koostamine. ÜP eelnõu seletuskirja ptk 6.5.8.1 kohaselt selguvad reaalsed arenduse ja tuulikute paigutuse võimalused „<i>detailplaneeringute ja nende raames läbiviidavate uuringute ning mõjude hindamise käigus (keskkonnamõju strateegiline hindamine keskkonnamõju hindamise täpsusastmes). Edasisel planeerimisel ja mõjude hindamisel tuleb arvesse võtta konkreetse(te) tuuliku(te) parameetreid, kohapõhist hetkeolukorda (nt kavandatud uued elamud vms) ja asjakohaste ametkondade ja trassivaldajate seisukohti /---/.</i>“ ÜP eelnõu seletuskirja ptk 6.5.8.1 sätestab lisaks, et detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus tuleb uurida mõju loodusväärtustele, teostada müra ja varjutuse modelleerimine lähtuvalt konkreetsete tuulikute paigutusest ja parameetritest ning viia läbi visuaalse mõju hindamine.</p> <p>Seega on asjakohane just konkreetse tuulepargi detailplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus tuvastada ja täpsustada tuuliku tiiviku ulatuse piirid. Juhime täiendavalt tähelepanu, et üldplaneeringute kehtivusajaks arvestatakse (niigi optimistlikult) 10-15</p>	<p>vundament, torn ning generaator koos tiivikuga moodustavad lahutamatu ja funktsionaalselt seotud tervikliku ehitise) peab asuma potentsiaalselt tuuleenergeetika arendamiseks määratud alal.</p> <p>Üldplaneeringuga jääb kehtima üldine tingimus, et tuulikut ei rajata elamule ja ühiskondlikule hoonete lähemale kui 1 km.</p> <p>Kui tiiviku (labade) ulatus ei jää tuulepargi alale ja ulatub üle ala piiri, ei ole üldise tingimusega arvestatud.</p> <p>Sellisel juhul paikneks tuulik kui funktsionaalselt seotud terviklik ehitis elamule ja ühiskondlikule hoonetele lähemal kui 1 km.</p>
--	---	---

	<p>aastat (<i>RKHKo nr 3-17-2013, p 23</i>) ning enamasti peaks vältima üldplaneeringutes ehituslike üksikasjade määratlemist (<i>RKHKo nr 3-18-1901, p 15</i>). Samuti tuleb arvestada, et tulevikus võivad muutuda õigusaktid, mis elektrituuliku labade ulatuse küsimust üht- või teistpidi reguleerivad. Tuulepargi kavandamisel võib praktikas erinevate piirangute ja puhvrite koosmõjuna olla tarvilik paigutada tuulikuid just nii, et tiivik ulatub napilt (näiteks 0,25-1 meetrit) üle nn tuuleenergia arendusala piiri. ÜP eelnõu seletuskirja praeguse sõnastuse järgi tuleks seda käsitleda justkui ÜP muutmisena, mis on ilmselgelt liiga paindumatu ja ebaproportsionaalne. Seega teeme ettepaneku eelviidatud ÜP eelnõu seletuskirja lõiku muuta ja sätestada, et tuulikute tiivikute ulatus võib väljuda tuuleenergia arenguala piirest sõltuvalt detailplaneeringu ja selle käigus läbi viidava keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemustest.</p> <p>C. Detailplaneeringute koostamine mitmel katastriüksusel ÜP eelnõu seletuskirja ptk 6.5.8.1 sätestab: „<i>Tuulikute püstitamise võimaluste täpsemaks kaalumiseks on soovituslik teha ühine detailplaneering kogu potentsiaalsele tuuleenergeetika alale, samas on võimalik ala arendada ka ühele katastriüksusele koostatava detailplaneeringu kaudu.</i>“ Kõnealusel lõigus on täpsustamata olukord, kus detailplaneering ei hõlma kogu potentsiaalset tuuleenergeetika ala, ent tuuleparki arendatakse ikkagi mitmele katastriüksusele korraga. Seega teeme selguse huvides ettepaneku eelviidatud ÜP eelnõu seletuskirja lõiku täpsustada ja sätestada, et ala on võimalik arendada nii ühele kui mitmele katastriüksusele koostatava detailplaneeringu kaudu.</p> <p>D. Tuulepargi ühendus põhivõrguga ÜP eelnõu seletuskirja ptk 6.5.8.1 kohaselt kavandatakse tuuleparke „<i>üldplaneeringuga määratud aladele ja detailplaneeringu alusel. DP osaks on elektrituulikute ja kogu tuuleparki teenindava tehnilise taristu (sh ühendusliinide) kavandamine. Tuulepargi ühendustaristu (juurdepääsuteed ja ühendused elektri põhivõrguga) võib jääda ala piiridest väljaspoole.</i>./---/</p>	<p>C. Kuna nimetatud tingimus on sõnastatud soovitusena, puudub seletuskirja muutmise vajadus.</p> <p>D. i) Nõustume ettepanekuga, lisame seletuskirja, et kavandamine toimub DP või projekteerimistingimuste kaudu; ii) Nõustume ettepanekuga.</p>
--	--	---

Tuulepargi infrastruktuuri osad (teed, kaablid, liinid) võivad paikneda ka väljaspool üldplaneeringus määratud tuuleenergia arengualasid, juhul kui on välditud olulise keskkonnamõju esinemine.“ ÜP eelnõu seletuskirja ptk 6.5.8.1 sätestab täiendavalt, et tuuleparkide elektri põhivõrguga liitumispunktide asukohad määratakse detailplaneeringu käigus. Samas on märgitud, et kui elektriühendus luuakse õhu- või kaabelliiniga, tuleks see võimalusel paigutada olemasoleva tehnilise taristu koridori või selle vahetusse lähedusse, et vältida täiendava tehisobjektiga kaasnevat sekkumist looduslikku keskkonda ja vähendada maa koormamist läbi erinevate kaitsevööndite. Võimalusel tuleb eelistada kaabelliine.

Esiteks ei ole põhjendatud paindumatu nõue, mille kohaselt peab tuuleparkide elektri põhivõrguga liitumispunktide asukohad (ja tervikuna ühenduse põhivõrguga) lahendama tingimata detailplaneeringu käigus. Tõsi, ÜP eelnõu seletuskirja ptk 1 ja ptk 6.5.8.1 kohaselt defineeritakse „tuulepark“ Vabariigi Valitsuse 26.06.2003 määruse nr 184 “Võrgueeskiri” § 2 lg 19 kaudu kui kahest ja enamast elektrituulikust ning elektrituulikuid omavahel ja neid liitumispunktiga ühendavatest seadmetest, ehitistest ning rajatistest koosnev elektri jaam. Eeltoodu ei tähenda aga, et tuulepargi põhivõrguga ühenduse rajamiseks oleks tingimata vajalik detailplaneeringu koostamine. Juhul, kui ühendust kavandatakse näiteks mõne olemasoleva liini trassikoridori, on täiesti piisav ja asjakohane hoopis projekteerimistingimuste andmine (eriti kui tegemist on maakaabelliiniga).

Juhime tähelepanu asjaolule, et tuulepargi kui olulise ruumilise mõjuga ehitise asukohavaliku raames ei ole ka ÜP eelnõus käsitletud tuulikuid liitumispunktiga ühendavaid ehitisi – eeltoodud lõigus on eraldi märgitud, et need võivad paikneda ka väljaspool nn tuuleenergia arengualasid.

Teiseks on põhjendamatu piirang, mille kohaselt võivad tuulepargi infrastruktuuri osad paikneda väljaspool üldplaneeringus määratud tuuleenergia arengualasid, juhul kui on välditud „olulise keskkonnamõju esinemine.“ Oluline keskkonnamõju on KeHJS mõiste, millega tähistatakse keskkonnamõju hindamise lävendit (*KeHJS § 3 lg 1 p 1, KeHJS § 6 lg 1-2, KeHJS § 33 lg 1 p 1 ja 3*). Olulise keskkonnamõjuga tegevus on näiteks kõrgepingeliini püstitamise, kui selle pingele on vähemalt 220 kilovolti ja

	<p>pikkus üle 15 kilomeetri (<i>KeHJS § 6 lg 1 p 30</i>) ning eelhinnanguga tuleb välja selgitada, kas oluline keskkonnamõju on näiteks 35–110-kilovoldise pingega ja üle 15 kilomeetri pikkusega elektriõhuliini <i>rajamisel (Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 § 2 p 5)</i>. „Olulise keskkonnamõjuga“ tegevusi ei saa aga etteulatuvalt (enne mõju hindamist) keelata. Seega teeme ettepaneku eelviidatud ÜP eelnõu seletuskirja lõiku muuta ja sätestada, et:</p> <p>i) elektrituulikute ühendus põhivõrguga ja liitumispunkti asukoht kavandatakse vastavalt igakordselt kehtivale õigusele detailplaneeringu, projekteerimistingimuste või muu asjakohase menetluse raames;</p> <p>ii) tuulepargi infrastruktuuri osad (teed, kaablid, liinid) võivad paikneda ka väljaspool üldplaneeringus määratud tuuleenergia arengualasid ning vajadusel tuleb nende kavandamisel viia läbi keskkonnamõju hindamine.</p> <p><i>E. Kaevandusloa taotleja nõusolek</i></p> <p>ÜP eelnõu seletuskirja ptk 6.5.8.1 sätestab, et „<i>Kehtivate ja taotletavate mäeeraldistega või nende teenindusmaadega kattumisel on tuulepargi rajamiseks vaja saada kaevandamisloa omaja/taotleja nõusolek.</i>“ Riigikohus on selgitanud, et kaevandamisloa taotlejal ei ole õigustatud ootust kaevandamisloa saada (<i>RKHKo nr 3-17-563, p 11.2</i>). Järelikult ei ole põhjendatud kaevandamisloa taotlejale tuulepargi rajamiseks nõ vetoõigust anda. Tuulepargi kavandamisel maardlasse on kehtiva kaevandamisloa puudumisel täiesti piisav ka MaaPS järgse asjaomase haldusorganiga kooskõlastamise kohustuse täitmine. Seega teeme ettepaneku eelviidatud ÜP eelnõu seletuskirja lõiku muuta ning eemaldada kohustus saada tuulepargi rajamiseks kaevandamisloa taotleja nõusolek.</p>	<p>E. Nõustume osaliselt ning asendame seletuskirjas <i>taotleja nõusoleku</i> klausli <i>taotleja arvamusega</i>.</p> <p>Taotleja huvidega arvestamise vajaduse on välja toonud Maaamet. Samas nõustume, et taotleja ei pruugi kaevandamisloa saada ning kooskõlastamise nõue on pigem range. Samas on vajalik ka taotlejaga koostöö, kuna nii maavarade kaevandamine kui ka tuuleenergeetika arendamine on mõlemad riiklikuks huviks samal maa-alal.</p>
--	---	--

	<p>F. Päikeseparkide rajamine väärtuslikele põllumajandusmaadele</p> <p>ÜP eelnõu seletuskirja ptk 6.5.8.3 sätestab, et päikeseparke väärtuslike põllumajandusmaadele rajada ei ole lubatud. Sama on korratud ÜP eelnõu seletuskirja p-s 6.3.4.</p> <p>Utilitas Wind nõustub, et üldreeglina päikeseparke väärtuslikele põllumajandusmaadele kavandama ei peaks. Samas on igasuguste kaalutusvõimalusteta piirang ebaproportsionaalne. Päikeselektrijaamade rajamine väärtuslikule põllumajandusmaale ei vähenda mulla viljakust, samuti säilib mulla koostis. Kuivõrd tegemist on ajutise rajatisega, siis on pärast päikeseelektrijaama eemaldamist võimalik soovi korral jätkata põllumajandusliku tegevusega.</p> <p>Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse (MPKS) muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga (309 SE) kavandatava MPKS § 3510 lg 2 kohaselt määratakse (ajutiselt) väärtusliku põllumajandusmaa selle osa kohta, millele paigaldatakse päikesepaneelid, tootmismaa sihtotstarve ning tootmiseseadme kasutusaja lõppemise korral, kui päikesepaneelid eemaldatakse, määratakse tootmiseseadmega seotud maa sihtotstarbeks (taas) maatulundusmaa. Sätte eesmärgiks on just nimelt lubada väärtuslikule põllumajandusmaale ka (ajutisi) päikeseenergia tootmisrajatise. Eelnõu 309 SE seletuskirjas on märgitud, et eeltoodu annab kindluse, et päikesepaneelide alust väärtuslikku põllumajandusmaad ei saa hõlmata tootmismaana lõplikult, vaid seda saab kasutada tulevikus jätkuvalt põllumajanduslikul kasutusotstarbel. Olenemata viidatud eelnõu edasisest menetlusest on ilmne, et eranditeta üldplaneeringuliste piirangute kehtestamine ei ole proportsionaalne.</p> <p>Ida-Viru maakonnaplaneeringu 2030+ seletuskirja ptk 4.3 kohaselt ei ole päikeseparkide rajamine üldjuhul lubatud väärtuslikul põllumajandusmaal. Järelilikult on ka maakonnaplaneeringu tasandil toetatud teatava paindlikkuse säilitamist.</p> <p>Seega teeme ettepaneku eelviidatud ÜP eelnõu seletuskirja lõike muuta ja sätestada, et päikeseparke väärtuslikele põllumajandusmaadele rajada ei ole üldreeglina lubatud.</p>	<p>F. Selgitame, et maakonnaplaneering on üldplaneeringule suunda andvaks dokumendiks. Üldplaneeringu raames on võimalik seada maakonnaplaneeringust erinevad tingimused.</p> <p>Väärtusliku põllumajandusmaa puhul jääme seisukoha juurde, et väärtuslikele põllumajandusmaadele päikeseparke ei lubata.</p> <p>Väärtusliku põllumajandusmaa määramise eesmärgiks on säilitada nii muld (ressursina) kui ka toidujulgeolek (põllumajandusliku tootmise jätkamisena). Ettepanekuga seega ei arvestata.</p>
--	---	--

	<p>G. Hübriidjaamade rajamine</p> <p>ÜP eelnõu seletuskirja p-tks 5.17 on sätestatud: „<i>Taastuvenergeetika maa-alal võib sobivuse korral kombineeritult kavandada ka teisi tootmisviise, mida ei ole ptk 6.5.8. välja toodud (nt Aidu piirkonnas pump-hüdroelektrijaam, salvestusseadmed). Päikeseenergeetika ja muu taastuvenergeetika tootmisviisi ühildamisel tuleb arvestada mõlema mõjusid nii elu- kui looduskeskkonnale (sh ptk 6 toodud erinevatele väärtustele seatud tingimuste täitmisega) ning sobivust piirkonna maakasutusega. Taastuvenergeetika maa-ala ja potentsiaalsete tuuleenergeetika alade kattumisel on eelis tuuleparkide kavandamisel. Päikeseparke saab võimalusel maa-alal kavandada tuulikute vahele.</i>“</p> <p>ÜP eelnõu lahenduses on siiski piisavalt kajastamata hübriidjaamade rajamise temaatika ja võimalused. Selgitame, et hübriidjaamade (tuulepark, päikeseпарк ja/või salvestusseade) rajamine võiks olla eelistatud. Ühelt poolt oleks see põhjendatud, kuna aitaks paremini ära kasutada (piiratud) liitumisressurssi. Teisalt on andmed näidanud, et näiteks tuule- ja päikeseпарк koos rajatuna toetavad teineteist (lihtsustatult - kui tuul ei puhu, paistab päike ja vastupidi). Kuivõrd ÜP koostatakse 15 või isegi enama aasta perspektiivis, siis tulevikku silmas pidades peaks ÜP toetama ja eelistama just hübriidjaamu. Ainult eraldiseisvate päikeseparkide rajamine suurtele maa-aladele ei ole õigustatud, vaid koormab võrku, kasutab ära liitumisressursi ning toodab elektrit ajal, mil selle järele on kõige väiksem vajadus (eelkõige suvi). Päikeseparkide rajamine oleks õigustatud ainult juhul, kui sellega kaetakse lähedal asuv tarbimine. Suurte maa-alade eraldiseisvate päikeseparkidega hõivamine ei ole tuleviku perspektiivis põhjendatud.</p> <p>Seega teeme ettepaneku lisada ÜP eelnõu seletuskirja järgmised tingimused:</p> <p>I) tuulepargi rajamiseks detailplaneeringu koostamisel saab sama detailplaneeringuga ette näha ka päikesepargi ja salvestuslahenduse (näiteks akupanga) rajamise;</p> <p>ii) väärtuslikele põllumajandusmaadele on lubatud päikesepargi rajamine, kui samasse asukohta kavandatakse ka tuulepark.</p>	<p>G.</p> <p>I) Nõustume, et taastuvenergeetika maa-alal ja potentsiaalselt tuuleenergeetika arendamiseks määratud (ORMR) aladel võib sobivuse korral kombineeritult kavandada ka muid energiatootmisviise, arvestades võimalike mõjude/riskidega ning keskkonnaga (nt päikesepargi kavandamisel ei tohi pargi aiaga piiramisel läbi lõigata roheline võrgustiku koridori (säilima peab sidusus ja võrgustiku toimimine) jne).</p> <p>Seega tuuleenergeetika aladel võib olla võimalik päikeseparkide rajamine.</p> <p>II) jääme eespool antud seisukoha juurde, et väärtuslikel põllumajandusmaadel ei kavandata päikeseparke. Lisaks selgitame, et ÜP-s kavandatavad tuulealad ja väärtuslikud põllumajandusmaad kattuvad väga väikeses ulatuses. Teisisõnu - tuuleenergeetika aladel on valdavaks mitteväärtuslik põllumajandusmaa.</p> <p>Selgitame ka täiendavalt, et taastuvenergeetika maa-alal (mida</p>
--	---	--

			nähakse ette eelkõige päikeseenergeetika arendamiseks) saab samuti nn hübriidjaamu kavandada juhul kui muud ÜP tingimused (nt väärtuste mõistes) seda ei piira.
10	Maa-amet 03.08.2022 Nr 6-3/22/11894-2 Kooskõlastaja	Maa-amet kooskõlastab Lüganuse Vallavalitsuse 05.07.2022 kirjaga nr 6-1/3-121 edastatud Lüganuse valla üldplaneeringu lahenduse.	Võtame teadmiseks. Lisaks selgitame, et kooskõlastamisringi tulemusena muudame seletuskirjas antud tingimust: <i>Kehtivate ja taotletavate mäeeraldistega või nende teenindusmaadega kattumisel on tuulepargi rajamiseks vaja saada kaevandamisloa omaja/taotleja nõusolek</i> . Asendame taotleja nõusolek järgmise tekstiga: <i>taotleja arvamus</i> . Leiame, et taotleja kooskõlastus on liiga range piirang, kuid taotlejaga koostöö tegemine on sellegi poolest vajalik.
11	Enefit Green AS (Enefit Wind Purtse AS) 04.08.2022 Nr TJ-JUH-4/38 Arvamuse andja	Olles tutvunud Lüganuse valla üldplaneeringu (ÜP) ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõuga, esitame järgnevad ettepanekud: 1. Teeme ettepaneku määrata katastriüksus katastritunnusega 44201:001:1069 kogu ulatuses taastuvenergeetika maa-alaks, kuna kohalik omavalitsus on väljastanud eelnimetatud katastriüksusele ehitusloa päikesepargi rajamiseks ning mille rajamine ka käesoleval hetkel käib.	1. Nõustume.

		<p>2. Teeme ettepaneku sätestada üldplaneeringu seletuskirjas järgnevad tingimused:</p> <p>a. Uute tuulikute planeerimisel lähemale kui 1 km olemasolevast või ehitusõigust omavast tuulikust on lubatud olemasoleva või ehitusõigust omava tuuliku omaniku nõusolekul.</p> <p>b. Uute tuulikute planeerimisel lähemale kui 0,5 km olemasolevast või ehitusõigust omavast päikesepargist on lubatud olemasoleva või ehitusõigust omava päikesepargi omaniku nõusolekul.</p> <p>Ettepaneku selgituseks toome näite: Enefit Green AS püstitab Lüganuse vallas Purtse tuulepargi ja rajab kõrvale päikesepargi. Purtse tuulepargi ala tervenisti ja osaliselt päikesepargi ala jääb üldplaneeringus määratud põhimõtteliselt tuulepargi arendamiseks sobiva ala sisse. Päikesepargile liiga lähedale paigutatud tuulikud tekitavad varjutuse ja samuti võib tuulikutest lennata jääd, mis lõhub päikesepaneele.</p>	<p>2. a) ettepanekuga põhimõtteliselt nõustume, kuid tingimus sõnastatakse järgmiselt: Uute tuulikute planeerimisel tuleb järgida põhimõtet, et tuuliku masti kaugus oleks vähemalt 4x kavandatava tuuliku rootori diameeter olemasolevast/ehitusõigust omavast tuuliku mastist. Tuulikute vahekaugused võivad olla väiksemad tuuliku arendajate/omanike kokkuleppel. Kokkulepe tuleb esitada koos detailplaneeringu algatamise taotlusega. Kokkuleppe puudumisel tuleb kaaluda DP algatamisest loobumist.</p> <p>b) Üldplaneeringuga ei seata soovitud kauguspuhvrit. Selgitame, et tuuleparke ei ole võimalik vallas kavandada muudele aladele kui ÜP asukohavaliku raames leitud aladele. Nõustume samas, et erinevad energiatootmise ehitised võivad teineteise toimimist mõjutada. Lisame seega seletuskirja päikeseparkide kavandamise tingimustesse, et</p>
--	--	--	--

			<p><i>Tuule ja päikese vms energiatootmise ehitiste lähestikku kavandamisel tuleb arvestada nende võimaliku mõju ja riskidega teineteisele (nt tuulikute varjutuse/jäätumise mõju päikesepaneelide toimimisele).</i></p>
12	<p>Enefit Power AS 04.08.2022 Nr NJ-TOO-2/637-2 Arvamuse andja</p>	<p>Olles tutvunud avalikustatud Lüganuse valla üldplaneeringu (ÜP) ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõuga, esitame järgnevad seisukohad ning arvamused:</p> <p>1. Juhime planeeringu koostaja tähelepanu, et Ida-Viru Maavalitsus on algatanud 2015. aastal maakonna teemaplaneeringu „Uus-Kiviõli kaevanduse logistikataristu asukohavaliku kavandamine“. Nimetatud koostamisel oleva planeeringu kaudu soovivad Enefit Power AS ja VKG Kaevandused OÜ lahendada Uus-Kiviõli ning Uus-Kiviõli II kaevanduste logistika. Planeeringu koostamise eesmärgiks on soov transportida Uus-Kiviõli ja Uus-Kiviõli II kaevandustest väljatud põlevkivi kaevanduste teenindusmaalt (Rääsa tööstusterritooriumilt) Ojamaa kaevanduse teenindusmaale (Ojamaa tööstus-territooriumile). Logistikalahendust planeerib AB Artes Terrae.</p> <p>Koostatava Lüganuse valla üldplaneeringu seletuskirja lk 70 ja 71 punktis 6.4.6 <i>Kaevandustaristud</i> on märgitud järgnev: <i>Eraldiseisva planeeringuga on kavandamisel Rääsa–Ojamaa lintkonveier. Vajalik on ka Ojamaa–Ereda tööstusterritooriumide vahelise kaevandustaristu loomine (kulgeb eeldatavalt osaliselt läbi Lüganuse valla), antud trassi kavandamine toimub läbi eraldiseisva planeeringu.</i></p> <p>Märgime, et koostatava üldplaneeringu maakasutusplaani eelnimetatud perspektiivset Ojamaa–Ereda ja planeeritavat Rääsa–Ojamaa lintkonveieri logistikakoridori kajastatud ei ole. Palume teil üldplaneeringu joonistel perspektiivsed logistikakoridorid kajastada. Materjalid (joonised) logistikakoridoride kohta oleme edastanud 25.03.2021 e-kirjaga Lüganuse Vallavalitsusele (sven.otsmaa@lyganuse.ee).</p>	<p>1. Ettepanekuga arvestatakse osaliselt. Rääsa-Ojamaa lintkonveieri asukoht kantakse ÜP vastavalt teemaplaneeringule. Ojamaa-Ereda vaheline taristu tuleb planeerida eraldiseisva planeeringuga (puudub alusel selle üldplaneeringusse kandmiseks).</p>

	<p>Eelnimetatuga haakuvalt märgime, et koostamisel oleva Toila valla üldplaneeringu materjalide koosseisus leiavad kajastamist Ojamaa–Ereda tööstusterritooriumite vahelised esialgsed logistikakoridoride variandid.</p> <p>2. Lüganuse valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõus on viidatud (lk. 82), et maapinna kaudu leviva (pinnase)vibratsiooni hindamisel lähtutakse Sotsiaalministri 17.05.2002. a. määrusega nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid” kehtestatud nõuetest, mis peavad silmas eelkõige inimeste ja eluhoonete kaitset.</p> <p>Nimetatud määrus ei ole kohaldatav kaevandustes läbiviidavatest lõhketöödest lähtuva vibratsiooni hindamiseks. Nimelt on määruse § 1 reguleerimisala lõikes 2 öeldud, et: „<i>Seadmeid, masinaid ja muid vibratsiooniallikaid tuleb paigaldada, hooldada või kasutada sellisel viisil, et nende poolt tekitatud vibratsioon elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ei ületa käesoleva määrusega sätestatud piirväärtusi. Määruse nõudeid tuleb arvestada samuti ehitusprojektide koostamisel.</i>“</p> <p>Lõhketöödest lähtub lühiajaline vibratsioon, mis täiesti erineb seadmetest ja masinatest tekitatavast vibratsioonist. Kaevandustes läbiviidavad lõhketööd on niivõrd spetsiifiline tegevus, et eelnimetatud määruse koostaja oleks seda ka otseselt määruse sätetes nimetanud. Määruses viidatud vibratsiooniallikad - seadmed ja masinad - ning nendega kaasnevad tegevused paigaldamine, hooldamine ja kasutamine ei ole sarnased lõhketöödele. Lõhketöödest lähtub lühiajaline vibratsioon, mis on olemuslikult teistsugune seadmetest ja masinatest lähtuvast vibratsioonist, mis on reeglina pideva iseloomuga.</p> <p>Teeme ettepaneku asendada viide sotsiaalministri 17.05.2002 määrusele nr 78 "Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid" viitega majandus- ja taristuministri 08.09.2017. aasta määruse nr 49 „Lõhkematerjali kasutamise ja hävitamise nõuded“ (RT I, 12.09.2017, 4) kohaselt. Kaevandusettevõtetele on keskkonnalubades seatud vastav kohustus vajadusel teha lõhketööde mõjurite seiret eelnimetatud määruse nr 49 kohaselt.</p>	<p>2. KSH teksti täpsustatakse järgmiselt (täiendused kaldkirjas):</p> <p>Maapinna kaudu leviva (pinnase)vibratsiooni hindamisel lähtutakse <i>üldjuhul</i> Sotsiaalministri 17.05.2002. a. määrusega nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid” kehtestatud nõuetest, mis peavad silmas eelkõige inimeste ja eluhoonete kaitset. <i>Seadmeid, masinaid ja muid vibratsiooniallikaid tuleb paigaldada, hooldada või kasutada sellisel viisil, et nende poolt tekitatud vibratsioon elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ei ületa nimetatud määrusega sätestatud piirväärtusi. Kaevandustes ja karjäärides teostatavate lõhketööde puhul tuleb järgida majandus- ja taristuministri</i></p>
--	---	---

		<p>3. Lügänuſe valla üldplaneeringu keskkonnamõju ſtrateegilise hindamiſe aruande eelnõus (lk 54) on kaſutatud mõiſtet „ſulgemiſeprojekt“.</p>	<p><i>08.09.2017. aasta määruses nr 49 „Lõhkematerjali kaſutamise ja hävitamiſe nõuded“ toodud nõudeid.</i></p> <p>Vibratsiooni võib eſineda ennekõike lõhkamiſtööde lähemas piirkonnas. Vibratsioonist tingitud häiringute vähendamiseks on ſoovitav kaſutada mürahäiringu vähendamisega ſarnaseid meetmeid: öiſel ajal on ſoovitav elamupiirkondade läheduses lõhkamiſi vältida, lõhatavate laengute maſſ ja viitegrupid peavad jääma lubatud koguste piiridesse (ſõltuvalt vahekaugusest, aluspinnast ning ehitise konstruktsioonist), miſ määratakse kindlaks lõhketööde projektis ja paſſis. Lõhketööde teoſtamine elamute läheduses tuleb kokku leppida kinnisaja omanikuga. <i>Vajadusel ſeatakse kaevandusettevõtetele väljaſtatavates keskkonnalubades kohuſtus teoſtada lõhketööde mõjurite ſeiret.</i></p> <p>3. Terminit täpſuſtatakse.</p>
--	--	--	---

	<p>Juhime tähelepanu, et Maapõueseaduses sellist mõistet nagu „sulgemisprojekt“ või „sulgemisprojekt“ kasutatud ei ole, Kaevandatud maa korrastatakse kaevandatud maa korrastamise projekti (<i>korrastamisprojekt</i>) kohaselt (§ 81, § 87 jt.).</p> <p>4. Teeme ettepaneku nii üldplaneeringu kui ka KSH aruande eelnõus viidata maapõue ja maavarade kaitseks Maapõueseadusega kehtestatud olulistele nõuetele:</p> <p>§ 14. Maapõue ja maavara kaitse põhimõtted</p> <p>(1) Maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tuleb haldusorganil tagada: 1) maavara kaevandamisväärsena säilimine juhul, kui ei ole tegemist maavara kaevandamisega, muul viisil looduslikust seisundist eemaldamise, kasutamise ega tarbimisega käesolevas seaduses või selle alusel lubatud ulatuses; 2) juurdepääs maavarale; 3) maavara majanduslikult otstarbekas ja säästlik kasutamine.</p> <p>(2) Keskkonnaministeerium või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutus võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus: 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda; 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise (edaspidi <i>riigikaitse ehitis</i>) ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta.</p> <p>(3) Mäeeraldisest ei tohi välja jätta maavara, mille kaevandamine ei ole edaspidi majanduslikult või tehnoloogiliselt põhjendatud.</p> <p>(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ei rakendata ulatuses, mis on vajalik ohutu töökeskkonna, vara säilimise, keskkonnaohu vältimise või keskkonnariski vähendamise tagamiseks.</p>	<p>4. Selgitame, et üldplaneeringutes ei ole tavaks dubleerida kehtivaid õigusaktide sätteid, kuna need kehtivad niigi. Ettepanekuga seega ei arvestata. Samuti ei lisata õigusakti toodud lõike KSH'sse – mõjuhindamise eesmärgiks ei ole samuti õigusakte ümber kirjutada, vaid analüüsida planeeringuga kavandatava tegevuse mõjusid.</p>
--	---	--

<p>13</p>	<p>Advokaadibüroo Narlex OÜ 04.08.2022; 31.08.2022 Arvamuse andja</p>	<p>Käesolevaga esitab Saka Era OÜ seisukoha Lüganuse valla üldplaneeringu eelnõu kohta.</p> <p>Üldplaneeringu eelnõu seletuskiri märgib: <i>Taastuvenergeetika maa-ala ja potentsiaalsete tuuleenergeetika alade kattumisel on eelis tuuleparkide kavandamisel. Päikeseparke saab võimalusel maa-alal kavandada tuulikute vahele. (lk 39).</i></p> <p>Selline tuuleparkide eelistamine ei ole kuidagi põhjendatud ja tuleb üldplaneeringust välja võtta. Pigem on päikesepargid neutraalsemad ja keskkonnale vähem häirivamad kui tuulepargid.</p> <p><i>Planeeringuga nähakse ette põhimõtteliselt sobivad alad tuuleparkide arendamiseks. Planeeringuga ei nähta ette üksikute tööstuslike tuulikute kavandamist (6.5.8.1). Põhimõtteliselt sobivad alad tuuleparkide kavandamiseks on toodud joonisel 13. Lk 79.</i></p> <p>Joonisel 13 on toodud ka tuuliku positsioonid, sh tuulikud, mis on nn märgitud sobivast alast üldsegi väljapoole. Kuna Saka Era OÜ ei soovi oma kinnistutele tuulikuid, siis palun kustutada ja mitte märkida tuulikute</p>	<p>Selgitame, et üldplaneeringu üheks eesmärgiks oli leida potentsiaalselt tuuleenergeetika arendamiseks sobivad alad, kuna tuuleenergeetika arendamine on oluline riiklik huvi. ÜP raames viidi seetõttu läbi tuuleparkide kui olulise ruumilise mõjuga ehitistele (ORME) asukohavaliku protsess. ORME viitab sellele, et tuuleparke ei ole võimalik kavandada vallas igale poole, vaid nende rajamist saab edaspidi kaaluda vaid planeeringus väljatoodud sobivatel aladel (või koostada tuulepargi kavandamiseks eriplaneering).</p> <p>Nõustume, et potentsiaalselt tuuleparkide arendamiseks sobivatel aladel võib sobivuse korral kombineeritult kavandada ka teisi energiatootmisviise (päikesepargid, salvestusseadmed jms). Täiendame planeeringut.</p> <p>Selgitame, et joonisel 13 varem toodud tuuliku positsioonid tulenesid varem kehtestatud tuulepargi teemaplaneeringust. Seega kehtiva planeeringu alusel võib tuulik asuda ka ÜP raames leitud sobivast alast väljaspool (st</p>
------------------	--	--	---

		<p>positsioone üldplaneeringus Saka Era OÜ kinnistutele. Lisaks mitte märkida tuulikute asukohti üldplaneeringus Saka Era OÜ kõrvalkinnistutele olukorras, kus tuulikute mõju ja kaitsetsoon ulatub Saka Era OÜ kinnistutele. Samuti palun need kõrvaldada KSH aruande projekti jooniselt 21 lk 79. Lisaks olgu märgitud, et „Varja“ tuulikupargi teemaplaneeringu kehtivus lõppes 31.12.2016 ning see ei ole enam rakendatav (täpsem õiguslik põhjendus allpool).</p>	<p>ellu saab viia vaid antud positsiooni kohta ette nähtud parameetritega lahendust ja püstitada tuulikuid maaomaniku nõusolekul).</p> <p>Kuna tuulikute kavandamine toimub koostöös maaomanikuga, ei ole tuulikuid võimalik kavandada ilma Saka Era OÜ nõusolekuta. Varem kehtestatud teemaplaneeringu lahendus eemaldatakse koostatava üldplaneeringu jooniselt, sh tuulikute positsioonid Saka Era OÜ kinnistutel (tuginedes ka Saka Era OÜ täiendavale kirjale 31.10.2022, millega palutakse kustutada tuulikute positsioonid Lille, Kaldapealse, Hiire ja Naisteoja kinnistutelt):</p> <p>Hiire 43701:002:0730 Lille 43701:004:1140 Kaldapealse 43701:002:0740 Naisteoja 43701:002:0710 Lageda 43701:002:0670 Turba 43701:003:0980 Heina 43701:003:0630 Kivi 43701:003:1100 Ussisoo 43701:003:0550 Vissi 43701:003:0690</p> <p>Planeeringu ja KSH jooniseid (skeeme) ning maakasutuskaarti täpsustatakse.</p>
--	--	--	---

		<p><i>Päikeseparke väärtuslike põllumajandusmaadele rajada ei ole lubatud 6.5.8.3 p 5.</i></p> <p>Saka Era OÜ esitas selles osas varasemalt seisukoha ja seda arutati ka avalikul arutelul ning leiti, et sellisel kujul ei ole piirang põhjendatud ja proportsionaalne. Seega tuleks ka selle punkti osas teha korrektuur, et piirang ei oleks absoluutne. Päikeseparkide teema peaks üldplaneeringus olema rohkem läbimõeldud.</p> <p>Lüganuse valla olulise ruumilise mõjuga objekti („Varja“ tuulikupargi) asukohavaliku üldplaneeringu teemaplaneering sätestas:</p> <p>2.16 Planeeringu kehtivusaeg</p> <p>Käesoleva planeeringu kehtivusaeg on 31. detsember 2016. aastal.</p> <p>Planeeringu kehtivusaja lõppedes ei väljastata käesolevas planeeringus fikseeritud lahenduste arendamiseks projekteerimistingimusi ning ehituslubade valjastamise viimaseks tahtajaks on 31. detsember 2017. Juba valjastatud ehitusload on tähtajatud.</p> <p>Valla poolt oli selgitus (Enno Saarmets -ehitusnõunik):</p> <p><i>Varja teemaplaneering täpsustab Lüganuse valla üldplaneeringut ja peale vastuvõtmist on ÜP osa. Kuna Lüganuse valla ÜP on kehtiv, siis ka Varja tuulikupargi planeering on kehtiv seaduse alusel, mitte seletuskirjas märgitud kuupäevani.</i></p> <p><i>Vaatamata sellele, et seletuskirjas on selline säte kirjapandud, on planeering kehtiv EhSRS § 2 alusel.</i></p> <p><i>EhSRS§ 2. Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtestatud planeeringu kehtivus</i></p> <p><i>Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud planeering jääb kehtima pärast käesoleva seaduse jõustumist.</i></p>	<p>Nõustume, et päikeseparkide temaatikat arutati avalikul arutelul. Arutelude järgselt on KOV täiendavalt kaalunud päikeseparkide kavandamise võimalusi väärtuslikel põllumajandusmaadel, sh kumulatiivseid mõjusid. Jääme seisukoha juurde, et väärtuslikele põllumajandusmaadele päikeseparke ei rajata.</p> <p>Teemaplaneeringu kehtivusaja määramiseks puudus kehtestamise ajal ja puudub ka hetkel õiguslik alus. Teemaplaneering on üldplaneeringu alaliik ja sellele kohalduvad üldplaneeringu kohta käivad sätted. Planeerimisseaduse (29.03.2012 kehtinud redaktsioonis) § 24 lg 6 sätestas planeeringu kehtivusaja järgmiselt: Planeeringu kehtestamisega muutub kehtetuks samale maa-alale varem kehtestatud sama liigi planeering või vastav osa suuremale maa-alale varem kehtestatud sama liigi planeeringust. Käesoleva seaduse § 7 või § 8 kohane teemaplaneering täiendab ja täpsustab varem kehtestatud</p>
--	--	---	--

	<p><i>Planeeringu kehtivust toetab ka asjaolu, et tuulikupargi teemaplaneeringuga täpsustatud Lüganuse valla üldplaneeringut ei ole muudetud, ega osaliselt kehtetuks tunnistatud. Üldplaneering on Lüganuse Vallavolikogu 24.04.2014 otsusega nr 62 tunnistatud kehtivaks olemasoleval kujul, st koos Varja tuulikupargi teemaplaneeringuga.</i></p> <p>Selline seisukoht ei ole õiguspärane. Teemaplaneeringu kehtivus on lõppenud.</p> <p>Õiguslik analüüs:</p> <p>Vald kehtestas 29.03.2012 otsusega nr 99 teemaplaneeringu, planeeringus oli märgitud kehtivuse tähtaeg 31.12.2016. Seda tähtaega ei ole muudetud ega pikendatud.</p> <p>Kuigi teemaplaneering on üldplaneeringu osa, ei saa see osana omada teist tähendust ega tähtaega, kui see oli sätestatud teemaplaneeringu dokumendis endas. PlanS § 3 lg 2 järgi planeering koosneb planeerimise tulemusena valminud seletuskirjast ja joonistest, mis täiendavad üksteist ja moodustavad ühtse terviku.</p> <p>Kui teemaplaneeringujärgset tuuleparki ei ole realiseeritud märgitud tähtajaks, kaotab see üldplaneeringu osa kehtivuse.</p> <p>Ilmselt ei olnud eraldi peatükina märgitud tähtaeg Varja tuulikupargi teemaplaneeringusse lisatud juhuslikult.</p> <p>Rakendatav ei ole ka EhSRS § 2, mille sisu on midagi muud. EhSRS § 2 ei ole tähtajaga planeeringu kontekstis juriidiliselt oluline. Säte räägib peale uue seaduse jõustumist varasematest planeeringutest (millel ei ole tähtaega), et need jäävad kehtima ega kaota automaatselt kehtivuse. Peale uue seaduse jõustumist jäigi teeplaneering kehtima olemasoleval kujul, st. koos planeeringus sätestatud tähtajaga. Teisiti õiguslikult ei saagi olla.</p> <p>Samuti ei muuda juriidiliselt tähtaega asjaolu, et Lüganuse Vallavolikogu 24.04.2014 otsusega nr 62 oli üldplaneering tunnistatud kehtivaks olemasoleval kujul koos Varja tuulikupargiga. Et üldplaneering jääb kehtima, oli vajalik märkida valdade liitmisel, mitte eraldi tuuleparkide osas üldplaneeringus. Kuid üldplaneeringu osaks olev teemaplaneering sai kehtida ja eksisteerida vaid seal sätestatud kujul, st. tähtajaga 31.12.2016, seega kaks aastat peale valdade liitmisel tehtud otsust.</p>	<p>maakonnaplaneeringut või üldplaneeringut.</p> <p>Seega pärast (koostatava) Lüganuse valla üldplaneeringu kehtestamist muutus teemaplaneering kehtetuks.</p> <p>Lisaks märgime veel, et Lüganuse Vallavolikogu 2012.a. otsuses nr 99 ei ole sätestatud haldusakti kehtivustähtaega. HMS § 61 lg 2 sätestab(s), et haldusakt kehtib kuni kehtetuks tunnistamiseni, kehtivusaja lõppemiseni, haldusaktiga antud õiguse lõpliku realiseerimiseni või kohustuse täitmiseni, kui seadus ei sätesta teisiti. Teemaplaneeringu kehtestamise otsust ei ole tunnistatud kehtetuks ja ei saagi tunnistada kehtetuks, sest PlanS § 93 lg 1 sätestab, et üldplaneeringu kehtetuks tunnistamiseks tuleb koostada uus sama planeeringuala hõlmav või sama teemat lahendav üldplaneering, lähtudes käesolevas seaduses üldplaneeringu koostamisele ettenähtud nõuetest. Lõige 2 sätestab, et Üldplaneeringut võib muuta, koostades planeeringuala osa hõlmava planeeringu või teemaplaneeringu, lähtudes</p>
--	---	---

		<p>Seega ei saa kavandatavas üldplaneeringus lähtuda ega üle kanda kehtetu teemaplaneeringu tuulikute positsioone.</p>	<p>käesolevas seaduses üldplaneeringu koostamisele ettenähtud nõuetest.</p> <p>Lisaks märgime, et analoogses olukorras on Maa-amet Purtse tuulepargi osas oma 26.10.2015 kirjas nr 6.1-3/15965 märkinud, et: Käesoleva planeeringu (Purtse tuulepargi I osa) vastuvõtmise hetkel kehtinud õigusaktidest ei tulene planeeringu tähtajalist kehtivust. Planeeringule tähtaja kehtestamine riivab isikute Põhiseaduse paragrahvis 32 sätestatud omandi põhiõigust. Seega on teemaplaneeringus punktiga 2.6 kehtestatud järgmised tingimused: "Käesoleva planeeringu kehtivusaeg on 31. detsember 2015. aastal. Planeeringu kehtivusaja lõppedes ei väljastata käesolevas planeeringus fikseeritud lahenduste arendamiseks projekteerimistingimusi ning ehituslubade väljastamise viimaseks tähtajaks on 31. detsember 2016. Juba väljastatud ehitusload on tähtajatud." on põhiseadusega vastuolus.</p>
--	--	--	--

14	Päästeamet 04.08.2022 nr 7.2-3.3/4552-2 Kooskõlastaja	KSH eelnõule Päästeametil puuduvad vastuväited ning ettepanekud. Üldplaneeringu puhul teeme järgmise ettepaneku: - Tuletõrjerveevarustuse planeerimisel on oluline, et kaetud oleks kogu valla haldusterritoorium. Oluline on, et veeallikast oleks võimalik vajalikus hulgas vett kätte saada. Vesi on oluline päästetöödeks (kustutusvee saamine), demineerimistödeks (lõhkekehade kahjutuks tegemisel).	Seletuskirja ptk 6.5.3 lisatakse, et vajalik on veevõtukohtades vajaliku veehulga tagamine.
15	Viru Keemia Grupp AS 04.08.2022 Nr VKG.01-09/156-1 Arvamuse andja	Olles tutvunud avalikul väljapanekul oleva Lüganuse valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu materjalidega, esitab Viru Keemia Grupp AS (VKG) järgmised ettepanekud ja arvamused. <u>1. Ettepanekud ja arvamused seoses VKG Biotoodete tootmiskompleksi (BTT) eriplaneeringuga:</u> Lüganuse Vallavolikogu on 25.08.2021 otsusega nr 317 algatanud Lüganuse valla territooriumile biotoodete tootmiskompleksi (BTT) kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (KOV EP). Lisaks on Lüganuse Vallavolikogu algatanud 25.08.2021 otsusega nr 321 (edaspidi Otsus 321) Varja tuulikupargi planeeringuala 3 detailplaneeringu (tuulikupargi rajamine). Arvestades, et tuulikupargi asukoht kattub osaliselt BTT asukoha eelvaliku maa-alaga (üldplaneeringu eelnõu Joonisel 13 märgitud alad nr 42 ja 43 koos potentsiaalsete puhveraladega tööstusalast), siis üldplaneeringu eelnõu viidatud osas piirab BTT asukoha eelvaliku tingimusi. Nimelt tuleb KOV EP asukoha eelvaliku tegemisel kaaluda mitut võimalikku asukohta. Samas redutseerib üldplaneeringu eelnõu algatatud KOV EP ehitise asukoha valiku sisuliselt ühele asukohale. Viidatu on vastuolus planeerimisseaduse (PlanS) § 98 lõikes 2 sätestatuga ning piirab ühtlasi Viru Keemia Grupp AS-i õigusi. Lähtuvalt eeltoodust palume üldplaneeringu eelnõus Joonisel 13 märgitud alad nr 42 ja 43 põhimõtteliselt sobivate tuuleenergeetika alade hulgast välja jätta. Vajadusel kaalub Viru Keemia Grupp AS-i ajutise planeerimis- ja ehituskeelu kehtestamise võimalust. Ajutise planeerimis- ja ehituskeelu kehtimise ajal võib planeeringualal või selle osal keelata üldplaneeringu kehtestamise.	1. Selgitame, et Varja tuulikupargi planeeringuala nr 3 ei ole algatatud menetletava üldplaneeringu alusel. DP on algatatud kehtivat ÜP'd muutva DP'na, kus enamus soovitavaid tuuliku positsioone paiknevad tuuleenergeetika arenguks sobival alal. Seega ka juhul, kui ala 42 ja 43 arvatakse välja praegu koostatavast üldplaneeringust, ei saavutata Teie poolt soovitud tulemust. Vastavalt Teie varasemale ettepanekule sisaldab ÜP tingimust, et VKG BTT asukohavalikus selgunud parim asukoht eemaldatakse potentsiaalsete tuuleenergeetika alade seast. Üldplaneeringuga kavandatu ei piira/takista VKG BTT

		<p>Lüganuse valla maakasutusplaani on väljatoodud „Ida-Viru maakonnaplaneeringus 2030+ kavandatud maanteedkoridor Aa küla ja Kohtla-Nõmme vahelisele lõigule“ koos lisamärkega „maanteed asukoht lahendatakse täiendavate planeeringute käigus“. BTT eriplaneeringu protsessi käigus on kohtunud Transpordiameti, Lüganuse KOV ja Toila KOV-ga saades kinnitus, et tee rajamiseks huvi puudub. Vastavalt PlanS § 75 lg 3-le võib üldplaneering teha ettepaneku maakonnaplaneeringu muutmiseks juhul, kui vajadus maantee rajamiseks huvi puudub. Palume Lüganuse üldplaneeringuga teha ettepanek maakonnaplaneeringu muutmiseks jättes välja Aa küla ja Kohtla-Nõmme vahel olev orienteeruva maantee trassikoridor.</p> <p><u>2. Ettepanekud ja arvamused seoses kavandatava Uus-Kiviõli Kaevandusega</u> Palume Lüganuse valla uues üldplaneeringus arvestada ka Ida-Virumaa maakonnaplaneeringu joonehitise teemaplaneeringuga "Uus-Kiviõli kaevanduse logistikataristu asukohavaliku kavandamine" (AB Artes Terrae OÜ, 2022), millega on kavandatud Rääsa-Ojamaa vahelise lintkonveieri trassikoridori paiknemine. Rahandusministeerium esitas 06.07.2022 teemaplaneeringu KSH aruande Keskkonnaametile heakskiitmiseks, mille järel teemaplaneering kehtestatakse. Palume täiendada üldplaneeringu seletuskirja ning maakasutusplaani joonist.</p>	<p>eriplaneeringus läbiviidavat asukohavaliku protsessi. Selgitame ka, et ajutise ehituskeelu kehtestamine on KOV, mitte erasektori pädevuses.</p> <p>Üldplaneeringuga tehakse vastav maakonnaplaneeringu muutmise ettepanek.</p> <p>2. Ettepanekuga arvestatakse.</p>
16	<p>Adept Group OÜ 05.08.2022 Arvamuse andja</p>	<p>Lähtudes Vallavalitsuse 5.08.2022 kirjas toodud seisukohtadest ja avaldatud menetletava üldplaneeringu (edaspidi Üldplaneering) materjalides esitame täiendavad seisukohad.</p> <p>1. Üldplaneeringu seletuskirja lk 78 kohaselt on aladel, mis jäävad välja Üldplaneeringu käigus leitud potentsiaalsete tuuleenergeetika aladest ja Ida-</p>	<p>1. Toote välja, et üldplaneeringu raames ei ole piisavalt arvestatud Eesti taastuvenergeetika eesmärkidega ning sotsiaalne</p>

	<p>Viru maakonnaplaneeringuga kavandatud tuuleenergeetika aladest, on võimalik tuuleparkide kavandamiseks algatada eriplaneering. Adepte on seisukohal, et alad, kus on võimalik tuuleparke kavandada peavad lähtuma seadusest tulenevast õigusest ning planeering ei saa kitsendada kinnistuomanike seadusest tulenevaid õigusi. Arvestades täna Eestis valitsevat olukorda energeetikas, julgeolekus ning majanduses – energiahindade kolossaalne kasv, Eesti oma tootmisvõimsuste puudus, et tagada tarbimine ning üldine majanduslik olukord on seetõttu oluliselt kannatada saanud – tuleb leida võimalikult suures ulatuses maaüksused, kus on võimalik tuuleparke kavandada. Sellised alad tuleb kujundada kaasusepõhiselt, vaadeldes ja hinnates üksikjuhtumit eraldiseisvalt ning tugineda empiirilistele uuringutele mitte arvamustele, veendumustele ega tahtmistele. Sotsiaalsel puhvriil on kahtlemata oma roll, kuid see peab taaskord – tuginema seadusele. Näiteks mitmed Euroopa riigid (näiteks Saksamaa) on tagasi võtnud üleriigilise 1000 meetri suuruse sotsiaalse puhvri kuna sellise piirangu rakendamisel ei ole võimalik ellu viia riigi taastuenergia eesmärgi. Meelevaldsed piirangud takistavad ka meie riigi majanduse ja sotsiaalpoliitilist olukorda edasi arendada. Need on teemad, millega tuleb arvestada ning paljudel juhtudel ka esikohale seada. Kuivõrd Üldplaneeringu menetluses on jäänud mulje, et esmajoonel kaardistatakse kõik muud huvid ja alles siis leitakse võimalikud alad tuuleenergeetikale, siis see mitte ei tasakaalusta huvisid vaid on olemuslikult piirav.</p> <p>Viitate oma kirjas, et leitud puhveralad on seatud Eestis levinud praktikast lähtuvalt, mis on kujunenud arvestades teadusartiklite, hinnangute ja kohaliku kontekstiga. Samas on Lüganuse vallaga piirnevas vallas, Viru-Nigula valla üldplaneeringus suund, et tuuleparke võib ehitada elamutele kuni 500m lähedusele. Ning ei kavandata niivõrd piiravaid tingimusi nagu seda Lüganuse vald teeb. Veelgi enam, Lüganuse vallas on oma geograafilise asendi tõttu oluliselt paremad tuuleolud (Peipsi järve tuulekoridori tõttu) ning ulatuslikumad ja võimsamad võrguühendused (Püssi alajaam on Eesti üks suuremaid ja olulisemaid alajaamu). Ühtlasi palume esitada viidatud teadusartiklid ning nimetada need isikud, kelle hinnangutele tuginetakse määratledes puhvertsoon ja selgitada, mida tähendab kohalik kontekst.</p>	<p>puhver 1 km elamust on ebaproportsionaalselt piirav. Jääme seisukoha juurde, et planeeringus on piisavalt arvestatud taastuenergeetika tootmiseks võimaluste loomisega. Samuti jääme 1 km puhvri juurde.</p> <p>Selgitame, et üldplaneeringu raames on arvestatud tuulikuparkide kui olulise ruumilise mõjuga ehitiste kavandamisega ning leitud potentsiaalsed alad tuuleenergeetika arendamiseks. Sobivate alade leidmiseks on läbi viidud asukohavalik. Teisisõnu – ÜP raames on läbi viidud eraldi protsess just tuuleenergeetika soodustamiseks, mistõttu ei ole kohane väita, et tuuleenergeetika on planeeringus teisejärguline.</p> <p>Kuna tuulikuparkide kavandamine ORME'na (olulise ruumilise mõjuga ehitisena) toob kaasa olulisi mõjusid, on asukohavaliku eesmärgiks leida alad, millel</p>
--	--	---

	<p>Lisaks eeltoodule selgitate oma kirjas, et üldplaneering suunab tuuliku kaugust taristuobjektidest ning planeering ei sea eraldiseisvat täiendavat kooskõlastamise kohustust. Adepte hinnangul ei ole probleemne mitte täiendav kooskõlastamise kohustus vaid imperatiivsed, numbriliselt fikseeritud ja kohalikke olusid mitte arvestavad puhvertsoonid – kaugust taristuobjektidest, mis Üldplaneeringu seletuskirjas on selgelt fikseeritud kohustusliku normina.</p> <p>Mõistame, et Lüganuse vald lähtub ettevaatusprintsibist ning sellegipoolest soovib leida lahendusi ja võimalusi taastuvenergeetika arendamiseks oma valla territooriumil ning seetõttu leiame, et Adepte ettepanekud ei ole vastuolulised ega kahjustaks kolmandate isikute õigusi, piiraks nende vabadusi või riivaks nende heaolu. Meie soov on kantud tahtest arendada taastuvenergiat olukorras, kus kõigi (sh maaomanike, kes tuulikuid oma maale soovivad) huvidega oleks teadlikult arvestatud ning ei seataks ühetaolisi piiranguid, sest ühetaolisi kohti ei eksisteeri. Planeering peab võimaldama ja andma vabaduse olla paindlik ning väärtustama kõigi huve – eriti olukorras kus isikud paluvad ja nõustuvad läbi viima täiendavaid uuringuid. Sellest tulenevad palume kaaluda minimaalselt Viru-Nigula valla lähenemist ning mitte seada imperatiivseid piiranguid tuuliku kaugusele taristust ja elamutest.</p>	<p>on elu- ja looduskeskkonnale ning taristutele vähim mõju.</p> <p>Toote välja, et asukohavalikus kasutatud puhvrid (sh sotsiaalne puhver) peavad tuginema õigusaktidele. Eesti praktikas ei tugine asukohavaliku metodoloogias kasutatud puhvrid sageli üheselt õigusaktile. Puhvri suuruseks on hinnatava mõju ulatus, mis võib baseeruda nii õigusaktil, standardil või eksperthinnangul (nt ka KeA looduskaitse puhvrid on ekspertarvamus, mille rakendamisel eeldatakse liikide/alade hea seisundi säilimist). Puhvri laiuse aluseks on ka valla kaalutlus, mis arvestab kogu valla arengusuundade ja -vajadustega kumulatiivselt. Kuna arengusurve on omavalitsustes erinev, siis saavad ka KOV'id seada omavalitsuse eripärast ja arvestades valla üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste kumulatiivsest mõjust tulenevalt erinevad tingimused</p>
--	---	--

			<p>(nt Viru-Nigula valla ÜP tingimused erinevad Lüganuse valla ÜP tingimustest).</p> <p>Sotsiaalse puhvri puhul arvestatakse mitut komponenti: turvalisus, müra, varjutus, visuaalne mõju ning sellest tulenev sotsiaalne häiring. Kuna tuulikute puhul on teada, et elanikkonda mõjutavad müra kõrval ka muud mõjud, ei ole põhjendatud seada puhvri laiust tuginedes vaid mürale (mille normväärtused on kehtestatud õigusaktiga).</p> <p>Toote näiteks Saksamaa, kus on loobutud üleriigilisest sotsiaalsest puhvrast 1 km. Kuigi riiklikust puhvrast on loobutud, jääb liidumaadele õigus kohapõhiselt otsustada puhvri laiuse üle (nt Baieris, kus varasemalt kehtis distantsina 10x tuuliku kogukõrgus on otsustatud distantsiks siiski jätta 1000 m elamust). Irimaa praeguse regulatsiooni järgi on vähimaks kauguseks elamust 4xkogukõrgus (mis Lüganuse</p>
--	--	--	---

		<p>2. Üldplaneeringu seletuskirjas lk 79-80 on seisukoht, et „leitud alad on põhimõtteliselt sobivad tänapäevaste tööstuslike tuulikute kavandamiseks. Reaalsed arenduse ja tuulikute paigutuse võimalused selguvad detailplaneeringute ja nende raames läbiviidavate uuringute ning mõjude hindamise käigus (keskkonnamõju strateegiline hindamine keskkonnamõju hindamise täpsusastmes). Edasisel planeerimisel ja mõjude hindamisel tuleb arvesse võtta konkreetse(te) tuuliku(te) parameetreid, kohapõhist</p>	<p>valla kontekstis tähendaks maksimaalsete lubatud tuulikute puhul 1200 m laiust puhvrit). Sotsiaalse puhvri seadmise käsitluses (nt https://energysustainsoc.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13705-014-0022-8) on välja toodud ka, et puhvri arvutamisel tuleb kõrguse komponendile (5xkogukõrgus) lisada ka tuulikute arvu koefitsient. Eelpool toodud lähenemiste ühiseks jooneks on puhver vähemalt 1000 m.</p> <p>Eestis analoogset üleriigilist puhvrit seatud ei ole ning puhvri laiuse üle saavadki kohapõhiselt kaalutleda omavalitsused vastavalt valla eripäradele ja arendussurvele. Sellist lähenemist on järgitud ka Lüganuse ÜP koostamisel.</p> <p>2. Selgitame, et ÜP ei seo arendajat kindla tuulikutüübiga, seletuskirjas on mõeldud „kavandatavat“ tuulikut. Sõnastame tingimuse seega ümber järgmiselt:</p>
--	--	--	---

	<p>hetkeolukorda (nt kavandatud uued elamud vms) ja asjakohaste ametkondade ja trassivaldajate seisukohti (vt alljärgnevad tingimused).“ Selguse mõttes märgime, et planeerimisel ei peaks lähtuma konkreetse tuuliku parameetritest vaid põhimõtteliselt tuuliku välisparameetritest. Üldplaneeringu elluviimise aeg on piisavalt pikk, et selle käigus võib muutuda nii tehnoloogia, tootja või muud näitajad ning planeering ei peaks arendajat siduma konkreetse tootja või tuulikumudeliga.</p> <p>3. Üldplaneeringu seletuskirjas on toodud, et Uus-Kiviõli allmaakaevanduse aladel on võimalik tuuleparke kavandada peale maavara ammendumist. Palume siinkohal leida huvide tasakaal taastuveneergetika ja maavarade kaevandamise osas. Uus-Kiviõli allmaakaevanduse ala hõivab küllaltki märkimisväärse osa Lüganuse valla territooriumist ning seevastu tuulepark vaid mõned üksikud tuulikute alused alad ning seetõttu on võimalik leida siinkohal hea kompromiss. Riigikohus on oma lahendis nr 3-17-2013 käsitletud tuuleenergeetika ja maavara küsimust. Lahendi punkti 20 kohaselt tuleb tuuleenergia tootmise võimalusi kaaludes arvestada riigi seatud taastuveneergetika tootmise eesmärkidega ning sama lahendi punktis 22 on sedastatud, et nii pädevad asutused kui ka puudutatud isikud on kohustatud otsima lahendusi selles, et kaevandamine ja tuuleenergia tootmine saaks koos toimida. Seejuures on erinevate huvide tasakaalustamine ja maakasutusviiside kokku sobitamine tervikliku ruumilahenduse loomiseks just planeeringute ülesanne. Adepte ettepanek on, et Üldplaneeringuga leitud tuuleenergeetika aladel algatatud detailplaneeringute raames selgitatakse välja võimalused, mis võimaldavad kaevandamise ja tuuleenergia tootmise üheaegse koostoime.</p> <p>4. Üldplaneeringu seletuskirjas on toodud, et kohalik omavalitsus võib määrata täiendavad koostööpartnereid, kelle arvamusega peab tuulikute kavandamisel arvestama. Märgime, et sellised täiendavad koostööpartnerite</p>	<p><i>Edasisel planeerimisel ja mõjude hindamisel tuleb arvesse võtta kavandatava(te) tuuliku(te) parameetreid, kohapõhist hetkeolukorda (nt kavandatud uued elamud vms) ja asjakohaste ametkondade ja trassivaldajate seisukohti (vt alljärgnevad tingimused).“</i></p> <p>3. Nõustume, et Uus-Kiviõli kaevanduse täielik ammendamine on pikaajaline protsess, mis mõjutab taastuveneergetika kavandamist maapinnal. Eemaldame antud tingimuse seletuskirjast, samas lisame tingimuse, et tuulikute kavandamisel kaevanduse aladel (nt Uus-Kiviõli kaevandus) on vajalik hinnata kaasnevaid riske.</p> <p>4. Kuna märkus puudutab tingimuse rakendamist DP tasemel, puudub ÜP täpsustamise vajadus.</p>
--	--	---

	<p>arvamused peavad olema põhjendatud, et nende arvamustega saaks arvestada ning lisaks tuleb koostööpartnerite ringi laiendada üksnes põhjendatud juhul.</p> <p>5. Üldplaneeringu seletuskirjas on toodud, et „tuulepargi arendamiseks põhimõtteliselt sobiv ala ei sea piiranguid arendustegevuseks elamumaa või maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksustel. Kui maaomanik soovib maatulundusmaal ehitada elamut, võib omanik elamu rajada. Võimalik tuulepargi arendaja peab arvestama siis juba rajatud elamuga. Arvestamise vajadus hakkab kehtima hetkest, kui kohalik omavalitsus on projekteerimistingimused elamu rajamiseks väljastanud.“ Palume arvestada siinkohal Adepte seisukohaga, mille kohaselt ei ole sellise tingimuse seadmine otstarbekas ega ka praktiliselt teostatav. Selline tingimus kaotab arendajate suhtes igasuguse õiguskindluse ning õigusselguse ning seatakse teiste isikute õigused taaskord esiplaanile kinnistu omanike õigustest. Seesugused olukorrad peavad olema ettenähtavad ning kohtades, kus on juba planeeringud algatatud või alad määratletud tuleb maaomanikel üldise maakasutusotstarbega arvestada. Vastupidisel juhul ei saa välistada ka pahatahtlikkust või väljapressimise katseid. Seesugune tingimus on ka vastuolus haldusmenetlusliku õigusega.</p> <p>6. Üldplaneeringu seisukoht, mille järgi ORME-na käsitletavate tuuleparkide tuulikude, sh tuuliku tiiviku ulatus peab jääma tuuleenergia arengualale on piirav ning vastuolus üldise praktikaga. Adepte selgitab, et tuulik oma olemusel on punktobjekt ning mõju hinnatakse samuti punktilisest asukohast lähtuvalt. Vastupidise lähtumise korral piiratakse ja vähendatakse niigi väheseid alasid ehamõistlikus ulatuses samuti ei ole seesugune lähenemine kooskõlas taastuvenergia arengu eesmärkidega, mille kohaselt tuleb soosida, mitte piirata taastuvenergia laialdast kasutuselevõttu. Samuti toetab senine planeerimispraktika Adepte selgitust.</p>	<p>5. Vastav punkt seletuskirjas eemaldatakse. Potentsiaalselt tuuleenergeetika arendamiseks alade määramisel on otstarbekas ja põhjendatud luua võimalus nende kasutusele võtmiseks ka muul otstarbel, kui esitatakse põhjendatud taotlus. Potentsiaalselt tuuleenergeetika arendamiseks määratud alade muul otstarbel kasutusele võtmine toimub detailplaneeringu alusel.</p> <p>6. Tuulik funktsionaalselt seotud tervikliku ehitisena (tuuliku vundament, torn ning generaator koos tiivikuga moodustavad lahutamatu ja funktsionaalselt seotud tervikliku ehitise) peab asuma potentsiaalselt tuuleenergeetika arendamiseks määratud ala sees. Üldplaneeringuga jääb kehtima üldine tingimus, et tuulikut ei rajata elamule ja</p>
--	---	---

		<p>7. Üldplaneeringu seletuskirjas on viidatud, et kogu tuuleparki teenindava tehniline taristu on algatatava detailplaneeringu osaks. Adepte selgitab, et tuulikute omavahelised ühendusliinid selguvad tihtilugu projekteerimise käigus ning kasutatavate elektriliinid ei ole isegi ehitusloakohustuslikud rajatised, mistõttu soovime, et tehnilise taristu osas üldjuhul võib, aga ei pea sisalduma detailplaneeringus.</p>	<p>ühiskondlikule hoonele lähemale kui 1 km. Kui tiiviku (labade) ulatus ei jää tuulepargi alale ja ulatub üle ala piiri, ei ole üldise tingimusega arvestatud. Sellisel juhul paikneks tuulik kui funktsionaalselt seotud terviklik ehitis elamule ja ühiskondlikule hoonetele lähemal kui 1 km.</p> <p>7.Nõustume ettepanekuga, lisame seletuskirja, et ühendusliinide kavandamine toimub DP või projekteerimistingimuste kaudu.</p>
17	<p>Keskkonnaamet 05.08.2022 Nr 6-5/22/13273-2 Kooskõlastaja</p>	<p>Keskkonnaamet kooskõlastab Lüganuse valla ÜP ja KSH aruande eelnõud tingimusel, et arvestatakse siiski käesolevas kirjas esitatud tingimustega.</p> <p>1. Metsandus</p> <p>1.1.Selgitame, et metsateatiste menetlusel tuleb Keskkonnaametil kontrollida kavandatava raie vastavust õigusaktide nõuetele, mh arvestatakse selliseid kohalike omavalitsuste planeeringustest tulenevaid raiepiiranguid, mis on selgesõnaliselt sätestatud. Lüganuse valla ÜP seletuskirja eelnõus ei ole roheline võrgustiku kasutustingimuste osas otseseid piiranguid metsaraiele välja toodud. Märgitud on, et roheline võrgustiku funktsioneerimiseks ei tohi looduslike alade osatähtsus tugialadel langeda alla 90% ning et metsaressurssi kasutatakse säästlikult. <u>Palume täpsustada, mida peetakse silmas „loodusliku ala“ all ning kas see võiks mingil moel tähendada ka piiranguid metsaraiele (sel juhul täpsustada) või mitte.</u> Keskkonnaametil on üle Eesti olnud vaidlusi seoses rohevõrgustiku aladel lubatud metsaraietega, mida üldplaneeringuga piiratud ei ole, kuid mis kellegi hinnangul võivad olla vastuolus rohevõrgustiku eesmärkidega ega taga rohevõrgustiku toimivust.</p>	<p>1. 1.1. Üldplaneering ei sea rohelises võrgustikus olevale metsale raiepiiranguid.</p> <p><i>Loodusliku ala selgitus lisatakse planeeringusse. Selle all mõistetakse: Ala, mis hõlmab haritavat maad, metsamaad, rohumaad, märgalasid (nt sood, rabad, üleujutatavad jõeluhad, veekogud) jm looduslikke alasid, mis ei ole asendunud tehislikuga</i></p>

	<p>Konkreetsamad piirangud (või kui kohalik omavalitsus on seisukohal, et metsaraie ei kahjusta rohevõrgustiku toimimist ja muudele õigusaktidele täiendavaid piiranguid raiete ei ole vajalik seada, siis sellekohane täpsustus) aitaksid selliseid vaidlusi vähendada.</p> <p>1.2. Palume veelkord tagada, et ÜP jõustudes oleksid kõik alad, kus kehtivad mistahes piirangud metsaraiele (sh raie kooskõlastamise vajadus kohaliku omavalitsusega) kantud lisaks kaartidele ka vajalikele kaardikihtidele.</p> <p>2. Jäätmed</p> <p>2.1. KSH aruandes ei ole hinnatud kompostimisplatside rajamisega kaasnevat keskkonnamõju. Biolagunevate jäätmete kompostimisega kaasneb lõhnahäiring ja nõrgveeteke. Kuidas on tagatud kompostimisplatside juures pinnase ja põhjaveekaitse? Reeglina on kompostimisplatsid asfalteeritud katttega ning varustatud nõrg ja sademeveekogumissüsteemiga. KSH aruandes tuleb hinnata ja pakkuda välja kompostimisplatside tehnilised lahendused, mis arvestaksid ka pinnase ja põhjavee kaitsega. Planeering näeb ette Erra jäätmejaama ohtlike jäätmete punkti laiendamise jäätmejaamaks ja juurdekuuluva kompostimisväljaku rajamist. KSH aruandes jäätmejaama ehitamisega kaasnevat võimalikke keskkonnamõjusid hinnatud ei ole. Jäätmejaama ehitamisega kaasnevat keskkonnamõjusid (välisõhk, müra, pinnas, põhjavesi, asukoha valik, piirinaabrid jne) tuleb hinnata. Jäätmekäitlusobjektid tuleb planeerida selliselt, et need ei tekitaks keskkonnahäiringuid ja negatiivset mõju elanikkonnale, vältides sellega hilisemaid probleeme.</p> <p>3. Maapõu</p> <p>3.1. Märkime, KSH aruandes on kasutatud mõisteid nagu „kaevandustegevus“, „kaevandusluba“ jms - palume maapealset kaevandamist (karjäärid) käsitledes kasutada mõisteid nagu "kaevandamistegevus", "kaevandamisluba" jne.</p> <p>3.2. KSH aruande ptk-s 4.1.1.4. on välja toodud: „Seda arvestades tuleb kaevandamisega seotud olulised keskkonnamõjud välistada kaevandamisloa</p>	<p>(hoonestusalad, tehniline taristu jms).</p> <p>1.2. Selgitame, et kaardikihid juba sisaldavad maa-alasid, kus võib olla metsaraiega seotud piiranguid. Piirangud on toodud planeeringu seletuskirjas.</p> <p>2.</p> <p>2.1. Käsitlus lisatakse KSH aruandesse.</p> <p>3.</p> <p>3.1. Termineid täpsustatakse.</p> <p>3.2. Teksti täpsustatakse.</p> <p>3.3. Terminid täpsustatakse.</p>
--	--	--

	<p><i>või kaevanduse keskkonnaloa KMH koostamise läbi.</i> “ Keskkonnaamet selgitab, et ka kaevandamisluba on keskkonnaluba.</p> <p>3.3. Soovitame ÜP seletuskirjas kasutada mõiste „rekultiveerimine“ asemel mõistet „korrastamine“.</p> <p>4. Tuuleenergeetika/looduskaitse</p> <p>4.1. ÜP seletuskirjas lk 55 ja KSH aruandes (lk 28 on toodud välja, et tuuleenergeetika alade nr 1, 23 ja 49 edasisel arendamisel tuleb kaasnevaid keskkonnamõjusid täpsustada ja läbi viia Natura hindamine Muraka linnuala kaitse eesmärkidele. <u>Leiame, et ka tuuleenergeetika alade 20 ja 21 arendamisel (sh koos juurdepääsuteede ja elektriliitumistega) tuleb kaaluda võimalikku mõju Muraka linnuala kaitse eesmärkidele.</u></p> <p>4.2. ÜP seletuskirjas (lk 82) on toodud välja , et võimalusel eelistada tuuleparkide ühendamisel elektri põhivõrguga linnustikule avalduva negatiivse mõju vähendamiseks kaabelliine. Märkime, et kaabelliinide kitsam puittaimestikuta kaitsevöönd on eelistatud kuna see killustab vähemas ulatuses metsamaastikku ja metsaelupaiku, mitte pelgalt läbi linnustikule avalduva mõju.</p> <p>4.3. KSH ptk-s 5, sh joonisel on selgitatud o n tuuleenergeetika (tuuleparkide) arendamiseks sobivate alade kujunemist. <u>Kuid ptk-s ei ole selgitatud, millistel kaalutlustel lisandusid sisenduuringu ja eskiisi avalikustamise järgselt mitmed ulatuslikud tuuleenergeetika alad, nt 4, 12, 20, 62.</u></p> <p>4.4. Märkime, et kui esialgne tuuleenergeetika tootmiseks sobiv ala oli üksnes Pada Kuresood ümbritsev metsaala, siis KSH tulemusel peetakse sobivaks ka u 2/3 soomassiivist. Veidi arusaamatu, kuidas see sobitub kaasaegsesse süsinikupoliitikasse, mis taunib soode rikkumist ja C vabanemist, mis ilmselt arendustöödega kaasneks.</p>	<p>4.</p> <p>4.1. Arvestame ettepanekuga ja lisame alad 20 ja 21.</p> <p>4.2. Kuna seletuskirja tekst juba sisaldab antud eelistust, võtame seisukoha teadmiseks.</p> <p>4.3. Täiendame KSH aruannet ja lisame ptk 5.2 punkt 1 alla selgitused ulatuslikumate muudatuste kohta planeeringu tuuleenergeetika alades.</p> <p>4.4. Selgitame, et esialgse alusanalüüsi kohaselt käsitleti kaitstavate loomaliikide leiukohti kui kaitstavaid loodusobjekte ning neil tuulealade kavandamine välistati. Kuna Pada Kuresoo soomassiivis oli registreeritud</p>
--	--	---

		<p>4.5. Uljaste järve on planeeritud 3 tuletõrje veevõtukohta. Märkime, et valitud (eriti põhjapoolne veevõtu koht) kohad ei ole suurte masinatega hästi ligipääsetavad, nende olemasolu ja korrashoid soodustab ebaseaduslikku masinatega järve äärde sõitmist, suurendab ala külastust ja ohustab seeläbi järves kasvavaid II kaitsekategooria taimeliike. Parkla rajamisega suurenev külastuskoormus on samuti liikidele ohuks.</p>	<p>loomaliikide leiukohad, siis osutus see esialgselt ebasobivaks. KSH koostamise ajal andis Keskkonnaamet välja soovitusel (koos ruumiandmetega) tuuleenergeetika planeerimiseks ÜP-des, millega Lügánuse valla ÜP-s on arvestatud. Vastavalt neile soovitustele ei pea ÜP-ga määratavalt tuulepargi alalt loomaliikide leiukohti välja arvama, kuid detailse lahenduse loomisel arvestada liigi leiukohtadega, vajadusel teostada täpsemad uuringud või inventuurid.</p> <p>Lisaks märkime, et senises lähenemises tuuleenergeetika ruumilisel planeerimisel üldplaneeringute tasandil ei ole peetud õigustatuks soo-alade täielikku välistamist. Keskkonnaameti varasemad soovitusel ei ole välistamist vajalikus pidanud.</p> <p>4.5. Uljaste järve põhjakaldalt veevõtukoht eemaldatakse. Parkla kavandamine – võtame teadmiseks, puudub otsene ettepanek ÜP muutmiseks. Parkla kavandatakse kaitsealast väljapoole.</p>
--	--	--	---

		<p>4.6. Juhime tähelepanu, et 6. juunist 2022 on kehtetuks tunnistatud keskkonnaregistri seadus ning keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 39 5 alusel on asutatud andmekogu Eesti looduse infosüsteem. Seoses keskkonnaregistri seaduse kehtetuks tunnistamisega muutub viide keskkonnaregistrile tühiseks. <u>Palume andmete kasutamisel viidata: „EELIS (Eesti looduse infosüsteem), Keskkonnaagentuur“ (KSH ptk 6.3.1). Juhime tähelepanu, et keskkonnaregistri andmed on üldplaneeringu eelnõus esitatud seisuga 21.12.2020, KSH seisuga 18.05.2021, soovitame andmed üle vaadata ja kaasajastada.</u></p>	<p>4.6. Ptk 6.3.1 viide kehtib seletuskirja kohta. ÜP seletuskirja uuendatakse.</p>
18	<p>Rahandus- ministeerium 07.08.2022 Nr 15-3/5646-2 Arvamuse andja</p>	<p>1. Tutvunud esitatud üldplaneeringu ning KSH aruande eelnõudega teeb Rahandusministeerium järgmised ettepanekud: Üldplaneeringu eelnõu peatükis 2.4 <i>Arengukavad ja planeeringud</i> nimetatud arengudokumentide loetellu palun lisada Haljala ja Kukruse vahelise teelõigu 2+2 ristlõikega maantee riigi eriplaneering, mis on algatatud Vabariigi Valitsuse 23.03.2022 korraldusega nr 97.</p> <p>Palun korrigeerida üldplaneeringu seletuskirja peatükis <i>Sissejuhatus</i> olevaid jooniste nimetusi, et need ühtiksid jooniste kirjanurkades olevate jooniste nimetustega. Näiteks on üldplaneeringu seletuskirjas märgitud joonise nimetuseks “Valla maakasutusplaan”, kuid samale joonisele on märgitud “Maakasutusplaan”.</p> <p>Peatükis 2.4 <i>Arengukavad ja planeeringud</i> on toodud ühe olulisema arengudokumendina <i>Eesti mereala planeering (koostamisel)</i>. Märgin, et Vabariigi Valitsus kehtestas mereala planeeringu 12.05.2022 korraldusega nr 146. Palun selgitada, kuidas on koostatavas üldplaneeringus arvestatud äsja kehtestatud Eesti mereala planeeringuga, sealhulgas pöörata erilist</p>	<p>1. Oleme teadlikud eriplaneeringu algatamisest. Kuna eriplaneeringu koostamine on algusjärgus, puudub veel sisuline panus, millega ÜP lahendus saaks arvestada. Seetõttu eriplaneeringut nimekirja ei lisata. Juhul, kui eriplaneeringu menetlus jõuab selgema trassivalikuni enne ÜP kehtestamist, on võimalik ÜP lahendust täiendada.</p> <p>Nimetusi korrigeeritakse.</p> <p>Planeeringu staatust korrigeeritakse. Selgitame, et meri-maismaa seoste olulisim väljund on ÜP’s</p>

	<p>tähelepanu mereala planeeringu seletuskirja peatükile 5.16 „Meri-maismaa seosed“.</p> <p>Peatükis 4.3 <i>Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud</i> on öeldud, et detailplaneeringu koostamine on nõutav tuulikute kavandamisel (tööstuslikud tuulepargid, mille kavandamiseks on leitud planeeringus sobivad alad) ning detailplaneeringu koostamist tuleb kaaluda väiketuulikute kavandamisel (kuni 30 m).</p> <p>Üldplaneeringu seletuskirja punktis 6.5.8.1 <i>Tuulepargid</i> alapunkti „Tuuleparkide ühendamine elektri põhivõrku“ kohaselt määratakse tuuleparkide elektri põhivõrguga liitumispunktide asukohad detailplaneeringu käigus. Sellest tulenevalt palun lisada detailplaneeringu koostamise kohustuste juhtude hulka, lisaks tööstuslike tuuleparkide aladele, ka elektriühenduste kavandamine. Täpsemat teavet ORME planeerimise kohta leiab aadressilt https://planeerimine.ee/aktid-ja-kohtulahendid/orme-planeerimine/.</p> <p>Palun kaaluda võimalust, et tuuleparkide ühendamine elektri põhivõrku toimuks eelistatult maakaabelliiniga.</p> <p>Peatükis 4.3 <i>Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud</i> on öeldud, et detailplaneeringu koostamine on nõutav tootmise kavandamisel ja laiendamisel ning detailplaneeringu koostamist tuleb kaaluda tootmisala laiendamisel või uue kavandamisel. Palun selgitada mõlema tingimuse erinevust.</p>	<p>sadamate käsitus (sh juurdepääsu tagamine).</p> <p>Samuti on mere puhkemajanduslikuks kasutuseks määratud supelranna maa-alad. Mõlema suuna kaudu toetatakse rannikupiirkonna elujõulisust.</p> <p>Kuna ptk 6.5.8.1. toodud tingimust täpsustatakse, lisatakse tuulepargi ühendamine põhivõrguga DP kaalumise juhuna.</p> <p>Selgitame, et ÜP sisaldab juba tingimust: <i>Võimalusel eelistada tuuleparkide ühendamisest elektri põhivõrguga linnustikule avalduva negatiivse mõju vähendamiseks kaabelliine.</i></p> <p>Seletuskirja korrigeeritakse, eemaldatakse kaalumise juhtum.</p>
--	---	--

	<p>Peatükis 4.3 <i>Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud</i> on toodud, et kui maakasutus ei vasta 51% ulatuses juhtotstarbega lubatule, loetakse lahendus üldplaneeringut muutvaks. Palun täpsustada, kas mõeldakse ikkagi määratud detailplaneeringualal juhtotstarbe muutmist üle 50%, mitte üldplaneeringus märgitud alal, mis võib teatud juhtudel olla kordades suurem.</p> <p>Palun korrigeerida üldplaneeringu seletuskirja peatükis 5 <i>Maakasutus juhtotstarvete lõikes</i> ja üldplaneeringu joonise „Maakasutusplaan” leppemärkide hulgas olevate maakasutuse juhtotstarvete nimetused ühtseks. Näiteks on üldplaneeringu seletuskirjas märgitud „tootmise maa-ala (T)“, „kalmistu maa-ala (S)“, „põllu- ja metsa maa-ala (MP ja MM)“ ning „liikluse maa-ala (L)“, kuid joonisel on kirjas „tootmise maa-ala (TT), „kalmistu maa-ala (K)“, „põllu- ja metsa maa-ala“ ning „liikluse ja liiklust teenindava ehitise maa-ala (L)“.</p> <p>Peatükis 5 <i>Maakasutus juhtotstarvete lõikes</i> võiks täpsustada, et valdavale juhtotstarbele ei lisata üle kolme toetava kõrval-otstarbe, millised võiks ka selguse mõttes üldplaneeringu seletuskirjas ära näidata.</p> <p>Peatükis 4.1 <i>Tiheasustusega alad</i> on öeldud, et <i>tiheasustusega alad asuvad Kiviõli ja Püssi linnades ning Sonda, Lügänuse ja Erra alevikes. Samuti on tiheasustusega alad määratud Maidla, Savala ja Uniküla kompaktsel aladel</i>. Lisatud on täpsustus, et <i>tiheasustusega alade määramisel on arvestatud ka Ida-Viru maakonnaplaneeringus määratud linnalise asustuse</i></p>	<p>Selgitame, et mõeldud on ÜP’ga määratud ala. Selgitus selle kohta on toodud joonealuse märkusena. Tõstame märkuse selguse huvides põhiteksti.</p> <p>Lühendeid korrigeeritakse.</p> <p>Üldplaneeringu raames ei peeta vajalikuks piirata lubatud kõrvalotstarvete arvu, kuna teatud juhtotstarbega ala toimimiseks võib olla vajalik rohkem kui kolme juhtotstarbe lubamine (nt väikeelamumaa puhul äri, puhke- ja virgestuse, kaitsehaljastuse või ka ühiskondliku hoone maa kavandamine).</p> <p>Aianduse maa-ala selgitust korrigeeritakse.</p>
--	---	---

	<p><i>aladega. Seevastu peatükis 5.12 Aianduse maa-ala (AM) on öeldud, et aianduse maa-ala on linnalise asustusega aladel väikesemahulise köögisaaduste kasvatamise maa.</i></p> <p>Üldplaneeringu joonisest „Maakasutusplaan“ nähtub, et aianduse maa-ala maakasutuse juhtotstarve on määratud ka Sonda, Lüganuse ja Erra alevikesse, kuigi Ida-Viru maakonnaplaneeringu 2030+ kohaselt ei ole need alad määratud linnalise asustuse alade hulka. Palun selgitada, kas eelnimetatud alevikes on aianduse maa-ala kasutamine võimaldatud.</p> <p>Peatükis 5 <i>Maakasutus juhtotstarvete lõikes</i> on kirjas, et <i>üldplaneeringuga määratakse maa-aladele maakasutuse juhtotstarve, lähtudes valla ruumilise arengu põhimõtetest. Juhtotstarve on üldplaneeringuga määratud ala kasutamise otstarve, mis annab perspektiivse ruumi- ja maakasutuse põhisuunad. Juhtotstarve näitab maa-ala peamist funktsiooni.</i> Allmärgusena on öeldud, et <i>maa-ala piiritlemisel lähtutakse maa-alast kui loogilisest ruumilisest tervikust. Maa-ala võib olla piiritletud teede, veekogude ja/või teise juhtotstarbega maakasutusega aladega.</i></p> <p>Juhin tähelepanu asjaolule, et vastavalt planeerimisseaduse seletuskirjale lk 128 on endiselt üldplaneeringu ülesandeks maakasutuse juhtotstarbe määramine, kusjuures maakasutuse juhtotstarbe definitsioon on toodud lõikes 4, mille kohaselt on maakasutuse juhtotstarve üldplaneeringuga määratav maa-ala kasutamise valdav (üle 51%) otstarve, mis annab kogu määratud piirkonnale edaspidise maakasutuse põhisuunad. Palun teha üldplaneeringu seletuskirja täpsustus, et valdav otstarve tähendab vähemalt 51% maakasutuse juhtotstarbest.</p> <p>Palun täiendada üldplaneeringu seletuskirja selliselt, et oleks kõigile üheselt mõistetav ja selge, millest kõrvalkasutuse protsenti arvutama hakatakse (kas konkreetsest planeeringualast, kindlast piirkonnast vms).</p> <p>Peatükk 5.17 <i>Taastuvenergeetika maa-ala.</i> Palun selgitada, mis eesmärgil on päikeseparkide tarbeks loodud eraldi maakasutusjuhtotstarve, kui</p>	<p>Selgitus lisatakse.</p> <p>Selgitus on juba toodud seletuskirjas joonealuse märkusena. Selguse mõttes toome selle põhiteksti.</p> <p>ÜP eesmärgiks on eraldi näidata taastuvenergeetika maa-alasid</p>
--	--	---

	<p>tavaolukorras tuleb tootmiseesmärgil (üle 15 kW võimsusega päikesepark, mille rajamise eesmärk on toodetud energia valdavalt müüa võrguettevõttele) rajatav päikesepark ehitada tootmismaaale, ehk miks on taastuveneergetika maa-ala funktsionaalsem kui tootmismaa?</p> <p>Alapeatükki 5.4.2 <i>Hajaasustusega alad</i> soovitame täiendada lähtuvalt keskkonnahoiu põhimõtetest ning eelistada hajaasustuses uute kompaktsed hoonestusega alade (kolm ja rohkem majapidamist) planeerimisel ühise veevärgi ja heitveepuhastussüsteemi väljaehitamist arendaja poolt, et vältida hilisemaid arusaamatusi.</p> <p>Peatükis 6.4.5 <i>Raudteed</i> on kirjas, et <i>pargi-ja-reisi parklad asuvad Kiviõli ja Püssi raudteejaama juures, perspektiivne pargi-ja-reisi parkla on kavandatud Sonda raudteejaama juurde</i>. Märgin, et joonisel „Maakasutusplaan“ ei ole Kiviõli ja Püssi raudteejaama juures paiknevad olemasolevad pargi ja reisi parklate leppemärgid nähtavad.</p> <p>Peatükis 6.4.5 <i>Raudteed</i> on öeldud, et <i>reisiringide sõidukiiruse tõstmiseks on vajalik raudtee õgvendamine, mille võimalikud alternatiivid on kantud maakasutuskaardile Püssi ja Kohtla jaama vahel. Sobiv alternatiiv selgub ehitusgeoloogiliste uuringute läbiviimise järel täpsemal kavandamisel</i>. Juhin tähelepanu asjaolule, et Püssi ja Kohtla jaamade vahelise raudtee õgvenduse alternatiivide alla jäävate kinnisasjade omanikke tuleb üldplaneeringu koostamisest teavitada.</p> <p>PlanS § 77 lõige 8 sätestab, et kui üldplaneeringu algatamisel on teada või planeeringu koostamise käigus selgub, et üldplaneering võib kaasa tuua kinnisasja või selle osa avalikes huvides omandamise, sealhulgas sundvõõrandamise, või selle suhtes sundvalduse seadmise vajaduse, teatab planeeringu koostamise korraldaja üldplaneeringu algatamisest kinnisasja omanikule seitsme päeva jooksul planeeringu algatamise otsuse tegemisest</p>	<p>selleks, et suunata taastuveneergetika teemat planeeringus täpsemalt. Selgitame ka, et taastuveneergetika aladel, erinevalt tootmise maa-alast, ei nähta reeglina ette hoonestust.</p> <p>Üldplaneeringut täiendatakse, et kolme ja enam elamu kavandamisel on vajalik ühise veevarustuse ja reoveekäitluse väljaarendamine. Maakasutusplaani täpsustatakse.</p> <p>Üldplaneering kajastab võimalikke trassialternatiive. Planeeringuga ei teostata asukohavalikut, et valida välja sobivaim asukoht. Kuna trassi asukoht selgub täpsemal kavandamisel ei ole ka PlanS §77 lg 8 mõistes selgunud üheselt avalikus huvis omandamise, sundvõõrandamise või sundvalduse seadmise vajadus. Nõustume võimaliku trassi alla jäävata maaomanike teavitamise vajadusega, seetõttu lisame</p>
--	---	---

	<p>või avalikes huvides omandamise, sealhulgas sundvõõrandamise, või sundvalduse seadmise vajaduse ilmnenemise päevast arvates.</p> <p>KSH aruande peatükis 4.2.3 <i>Teenuste kättesaadavus</i> on kirjas, et <i>teenuseid pakkuva hoone kavandamise tasandil on oluline arvestada valla vananeva rahvastikuga: hoonetele ligipääs võib olla eakatele keeruline. Teenuste maksimaalse kättesaadavuse tagamiseks oleks otstarbekas seetõttu lisada hoonete arendamise juurde tingimused hoonete ümbruses juurdepääsude tagamise (sidusad kõnniteede võrgustikud, madaldatud kõnniteeservad sh ka parklates) ning barjääridevaba liikumise kohta (nt rajades vajadusel kaldteed, käsipuud, karestatud astmed, vaegnägijate märgistused), seda eriti ühiskondlike hoonete, teenuseid pakkuvate hoonete aga kaaluda ka kortermajade arendamise juures. kuna ka viimaste juures on üldplaneeringuga lubatud esimese korruse kasutusele võtmine äripindadena. Antud tingimusi on osaliselt nii äri-kui ühiskondliku hoone maa juures käsitletud, KSH teeb ettepaneku käsitlust laiendada ja lisada tingimused ka korterelamumaa juurde. Palun kaaluda KSH-s toodud ettepaneku üldplaneeringu seletuskirja lisamist.</i></p> <p>KSH aruande peatükis 4.2.4 <i>Puhkealade kättesaadavus</i> on märgitud, et linnaliste asulate puhkealadena on käsitletavad nn KAH-metsad ehk kõrgendatud avaliku huviga metsad, millele planeering seab põhimõtted. KAH-metsad on riigimetsad, mis paiknevad suuremate asulate serval ning toimivad elanikkonnale nii puhkealadena kui ka roheliste puhvertsoonidena. KAH-metsa alad on määratletud ka Aidu karjääri alal: kuna Aidu karjääri nähakse planeeringus kooskasutuselana, on põhjendatud Aidu piirkonnas alade väljatoomine, mida RMK näeb edaspidi puhkeotstarbelisena. Juhin tähelepanu asjaolule, et üldplaneeringu jooniselt „Maakasutusplaan“ ei ole Aidu karjääri alale kavandatav kõrgendatud avaliku huviga mets leitav.</p>	<p>planeeringusse: <i>Täpse trassi selgumisel peab õgvenduse kavandamisel kaasama puudutatud maaomanikke.</i></p> <p>Ettepanek lisatakse.</p> <p>KSH aruannet korrigeeritakse – RMK esmase sisendi järgi lisati Aidu piirkonnas KAH metsad, hiljem RMK enda soovil need eemaldati. Maakasutuse joonis on seega õige.</p>
--	--	--

	<p>KSH aruande peatükis 4.6 <i>Keskkonnatervis</i> on märgitud, et <i>uute müratundlike alade planeerimisel maanteede läheduses (eelkõige väljaspool asulaid eespool toodud müratsoonide ulatuses) on soovitatav koostada mürahinnang ning vajadusel näha ette müra vähendamise meetmed</i>. Palun kaaluda eeltoodud ettepaneku üldplaneeringu seletuskirja lisamist.</p> <p>Peatükis 6.3.2 <i>Roheline võrgustik</i> on üheks rohelse võrgustiku kasutustingimuseks, et rohelse võrgustiku funktsioneerimiseks ei tohi looduslike alade osatähtsus tugialadel langeda alla 90%. Juhin tähelepanu, et ainuüksi looduslike ja poollooduslike alade protsent ei võimalda üldplaneeringu tasandil tagada rohevõrgustiku toimivust. Ka rohevõrgustiku planeerimisjuhendis (2018) lk 54 on toodud: Nt ei saa pidada heaks üksnes nõuet säilitada 90% tugialast looduslikuna, kuna tugialal asuva kinnistu omanikul pole ülevaadet sellest, mida on teinud või plaanivad teha teised kinnistuomanikud; samuti ei pruugi sellist ülevaadet olla nt Maanteeametil teede planeerimisel. Tegemist on üleriigilises planeeringus Eesti 2030+ seatud üldprintsibiga, mida tuleks konkreetsemate tingimuste abil täpsustada. Teen ettepaneku täpsustada protsendiga seatud tingimust läbi teiste üldplaneeringus seatavate tingimuste, nii et seatavad tingimused koosmõjus tagavad üldplaneeringu elluviimisel (sh selle alusel ehitustegevuse kavandamisel), et looduslike ja poollooduslike alade osatähtsus rohevõrgustikus ei langeks alla maakonnaplaneeringus seatud protsendi. Ühtlasi peab olema üldplaneeringu ülevaatamisel võimalik hinnata, kas rohevõrgustik toimib (sh üheks indikaatoriks saab olla looduslike ja pool-looduslike alade protsent). Tulenevalt eeltoodust, palun selgitada, kuidas on üldplaneeringus mõistetud looduslikku ja pool-looduslikku ala.</p> <p>Üldplaneeringu elluviimisel otsuste kaalutlemist toetaks ka üldplaneeringu joonisel ja seletuskirjas toodud teave rohevõrgustiku struktuurielementide hierarhia kohta, ehk millise taseme tähtsusega elementidega (riikliku, piirkondliku või kohaliku tähtsusega element) on tegemist.</p>	<p>Ettepanekuga on arvestatud seletuskirja ptk 5.3, 5.4.1 ja 5.4.2.</p> <p>Selgitame, et üldplaneeringus jäädakse antud üldise tingimuse juurde. Tingimust täidetakse teise ÜP'ga seatud tingimuste kaudu (nt tingimuse 7 ja 9). Juhime tähelepanu, et tänastes üldplaneeringutes eristatakse rohevõrgustiku tugialade ja koridoride ruumikujud, mistõttu on võimalik jälgida ka tugialade looduslike alade osatähtsust ruumipäringutega. Planeeringusse lisatakse looduslike alade selgitus. Kuna indikaatorina kasutatakse <i>looduslike alade</i> mõistet, ei lisata <i>pool-looduslike alade</i> selgitust.</p> <p>ÜP ei sea tingimusi rohevõrgustiku hierarhia järgi, seetõttu struktuurielementide hierarhiat ei kajastata.</p>
--	---	---

	<p>Üldplaneeringu joonisel „Maakasutusplaan“ on näidatud roheline võrgustiku koridorid ja tugialad. Kui võrrelda joonisele kantud rohelist võrgustikku koostamisel olevate Viru-Nigula ja Vinni valla üldplaneeringute lahendusega, siis nähtub, et roheline võrgustiku elementide piirid ei jookse omavahel kokku. Palun selles osas teha koostööd Viru-Nigula ja Vinni Vallavalitsustega.</p> <p>Üldplaneeringu joonisel „Maakasutusplaan“ on näidatud Lüganuse-Purtse maakondliku taseme väärtuslik maastik. Kui võrrelda joonisele kantud väärtusliku maastiku piire koostamisel oleva Viru-Nigula valla üldplaneeringu lahendusega, siis nähtub, et väärtusliku maastiku piirid ei ühti omavahel. Palun teha koostööd Viru-Nigula Vallavalitsusega.</p> <p>PlanS § 125 lõike 3 järgi võib kohaliku omavalitsuse volikogu olulise avaliku huvi olemasolu korral algatada detailplaneeringu koostamise. 29.01.2020 kirjas palusin, et üldplaneeringu seletuskirjas kirjeldatakse põhimõtteid, mille alusel määratakse oluline avalik huvi. Seda ei ole tehtud. Olete märkinud, et olulise avaliku huvi määratlemine toimub igakordse kaalutusotsuse kujul ning see on vallavolikogu pädevuses. Selgitan veelkord, et olulise avaliku huvi määratlemise põhimõtete seadmine üldplaneeringus on oluline ja vajalik selleks, et edaspidine olulise avaliku huvi määratlemine toimuks ühetaolistel alustel. Ennekõike võimaldab see tagada õigusselgust, et oleks selge ja arusaadav, milliste asjaolude esinemisel võib mõistlikul määral juba tagajärgi (antud juhul siis seda, et vajalik on detailplaneeringu koostamine) ette näha. Seega pean jätkuvalt vajalikuks nende põhimõtete üldplaneeringu seletuskirjas kirjeldamist.</p> <p>Pööran tähelepanu seletuskirja tekstis esinevatele kirjavigadele (näiteks lk 30 peatükis 5.5 <i>lubatud on teenindavate rajate, puhke- ja rohealade ning vajadusel kaitsehaljastuse kavandamine</i>), kohati on ka seletuskirja tekst segane (lk 59 peatükk 6.3.5 <i>Üldplaneeringuga on määratud juurdepääsud põhimõtteliste asukohtade mererannale</i>). Palun seletuskirja korrigeerida.</p>	<p>Rohevõrgustiku elementide piirid vaadatakse üle.</p> <p>Maakasutusplaani korrigeeritakse vajadusel.</p> <p>Seletuskirja täiendatakse.</p> <p>Teksti täpsustatakse.</p>
--	--	---

		<p>2. Koostöötegijad ja kaasatavad Lähtudes esitatud üldplaneeringu ja KSH materjalidest, võttes aluseks PlanS § 81 lõike 3 ning arvestades riigihalduse ministri 11.11.2021 käskkirja nr 153 punktis 2 antud volitust, ei pea Rahandusministeerium vajalikuks määrata Lüganuse valla üldplaneeringule täiendavaid koostöötegijsid, lisaks eespool nimetatud ja üldplaneeringu lähteseisukohtades nõutuile. Koostöö tegemisel tuleb kohalikul omavalitsusel lähtuda Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määrusest nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“.</p> <p>Palun tagada, et üldplaneeringu koostamisse oleksid kaasatud kõik isikud, kelle õigusi võib planeering puudutada, kaasa arvatud kinnisasjade omanikud, keda puudutab raudtee õgvendamine Püssi ja Kohtla jaamade vahel ning isikud, kes on avaldanud soovi olla kaasatud planeeringu koostamisel (PlanS § 76 lg 2 ja 3). Täiendavalt juhin tähelepanu PlanS § 87 lõikele 3, mille kohaselt koos üldplaneeringuga avalikustatakse üldplaneeringu kohta PlanS § 85 lõike 1 alusel antud kooskõlastused ja arvamused. Avalikule väljapanekule esitatavast üldplaneeringust peavad selguma esitatud lahenduste kaalutletud põhjendused, üldplaneeringu elluviimise tingimused ja muud üldplaneeringut selgitavad asjaolud.</p>	<p>2. Võtame teadmiseks.</p>
<p>19</p>	<p>Muinsuskaitseamet 09.08.2022 Nr 1.1-7/2205-10 Kooskõlastaja</p>	<p>Juhime tähelepanu. ÜP seletuskirja p 6.2.3 on märgitud, et kunstimälestisi on 1 (rist Lüganuse kirikuaia). Tegelikult on Lüganuse vallas 79 kunstimälestist, sh üks kinnismälestis Lüganuse kirikuaia rist 17.saj. (paas), reg-nr. 6779. ÜP seletuskirja tuleb täpsustada.</p> <p>Muinsuskaitseamet kooskõlastas 08.08.2022. aastal „Lüganuse valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu. Planeerimisprotsessi korraldaja Lüganuse vallavalitsus. Planeeringu koostaja OÜ Hendrikson & Ko. KSH läbiviija OÜ Hendrikson & Ko, KSH juhtekspert Pille Metspalu, KSH projektijuht Ann Ideon“ tingimused, et ÜP seletuskirja p 6.2.3 täpsustatakse/täiendatakse.</p>	<p>Selgitame, et ptk 6.2.3-s on toodud vaid kinnismälestised, mille seas on üks kunstimälestis. Seletuskirja tekst on korrektne.</p>

20	<p>RMK 10.08.2022 nr 3-1.1/2022/3809 Arvamuse andja/ettepaneku esitaja</p>	<p>1. Lüganeuse valla üldplaneeringu eelnõus on kõrgendatud avaliku huviga metsaks märgitud kogu Küttejõu karjäär. KAH-metsade arutelul otsustati KAH-alaks määrata piirkond, mis on lisas 1 märgitud heleroheliselt (lisa 1). Palun teha parandus.</p> <p>2. Kohtla metskond 68 kinnistu (44901:002:0262) lõunaserv ja Suur-Veoki kinnistu (44201:001:1075) on märgitud jäätmekäitluse maaks (lisa 2). RMK ei nõustu metsamaa ja transpordimaa määramisega jäätmekäitlusmaaks.</p> <p>3. Lüganeuse Vallavolikogu 28.01.2021 otsusega nr 298 ja Alutaguse Vallavolikogu 29.01.2021 otsusega nr 303 algatati Aidu taastuenergiapargi detailplaneering ja keskkonnamõjude strateegiline hindamine. Vastavale detailplaneeringu alale jääb ka RMK maa Kohtla metskond 199 (lisa 3, roheline ala). Kohtla metskond 199 kohta on RMK 17.05.2022 kirjas 1-55/2022/9 (ja varasemalt 11.12.2020 kirjaga nr 3-1.1/3548) väljendanud seisukohta, et RMK ei pea õigeks taastuenergiapargi rajamist Kohtla metskond 199 maaüksusele kuna ala on edukalt metsastatud ja nimetatud RMK hallatav maaüksus on vajalik RMK põhiülesannete täitmiseks.</p> <p>4. Kui planeeritav päikesepark piirneb riigimetsa aladega tuleb päikesepargi kavandamisel päikesepaneelid paigutada RMK kinnistu piirist piisavale kaugusele, et vältida tormimurrust tulenevaid kahjustusi ning päikesepaneelid suunata selliselt, et vältida puude varjutusest päikesepaneelide toimivusele tekkida võivad negatiivset mõju.</p> <p>5. Kui planeeritavale päikesepargile on vajalik juurdepääsu tagamiseks kasutada RMK metsateid tuleb metsateede kasutus ning vajadusel teelt täiendava mahasõidu rajamise võimalus kooskõlastada RMK-ga.</p> <p>6. Kui planeeritava päikesepargi jaoks rajatavad tehnotrassid planeeritakse riigimetsa aladele, tuleb trasside asukoht ning maakasutus kooskõlastada RMK-ga.</p> <p>7. Kui planeeritav päikesepark asub maaparandussüsteemi alal ning piirneb riigimetsa alaga, ei tohi päikesepargi rajamine kahjustada maaparandussüsteemi toimimist riigimetsa alal.</p> <p>8. ÜP ütleb, et päikeseelektri jaamu saab kavandada planeeringus välja toodud taastuenergeetika aladel kui ka väljaspool neid alasid ÜP-s toodud</p>	<p>1. Ala piiri korrigeeritakse.</p> <p>2. Planeeringut korrigeeritakse.</p> <p>3. Eemaldame TE otstarbega ala antud kinnistult.</p> <p>4. Selgitame, et päikeseparkide kavandamisel küsitakse RMK arvamust piirinaabrina. Antud tingimust ÜP'ss ei lisata.</p> <p>5.-7. Kuna ÜP juba seab RMK kaasamise nõude RMK' dele kuuluvatel maa-aladel päikeseparkide kavandamisel, siis täpsemate tingimuste seadmise vajadus ÜP tasemel puudub.</p> <p>8. ÜP juba toob välja juhtumid, kui päikesepargi kavandamisel on vajalik koostada DP.</p>
----	---	--	--

		<p>tingimustel. Lisaks ütleb ÜP, et detailplaneering on vajalik väärtuslikel maastikel, tiheasustusaladel päikesepaneelide/parkide ja salvestusseadmete kavandamise puhul (juhul, kui päikesepaneelide/pargi ja salvestusseadmete kavandamine lahendatakse elektrisüsteemi ümberehitusena, ei ole detailplaneeringu koostamine vajalik). Teeme ettepaneku täpsustada seletuskirja ja tuua välja, millised on alusdokumendid päikesepargi kavandamisel planeeringus välja toodud taastuenergeetika aladel ning eristada ka millised on alusdokumendid päikesepargi kavandamisel omatarbeks ja tootmiseks.</p> <p>9. Esitame ettepaneku, et ÜP tooks ka välja, mille alusel eristatakse omatarbeks kavandatavaid päikeseparke ja mille alusel tööstuslike päikeseparke.</p>	<p>Muudel juhtudel on aluseks projekteerimistingimused.</p> <p>9. Lisame seletuskirja omatarbe selgituse.</p>
21	<p>Aidu Veespordikeskus 10.08.2022 Arvamuse andja/ettepaneku esitaja</p>	<p>-Kavandada sihtasutuse omandis olevate katastriüksuste 43801:001:0083; 43801:001:0082; 43801:001:0081; 43801:001:0087; 43801:001:0085; 43801:001:0169 ja 43801:001:0168 perspektiivne kasutus taastuenergeetika maa-alana;</p> <p>- Kavandame katastriüksusel 43801:001:0169 avaliku supluskoha rajamist, palume tähistada asukoht ujumiskoha tingmärgiga, vt lisatus skeem, supluskoha asukoht tähistatud sinise ringiga.</p>	<p>- Ettepanekuga arvestatakse osaliselt. Taastuenergeetika maa-alaks määratakse kü 43801:001:0081. Selgitame, et ettepanekus soovitud ulatuses taastuenergeetika maa-ala määramine muudaks Aidu Veespordikeskuse ala ulatuslikuks taastuenergeetika pargiks. Leiame, et osaline arvestamine tagab nii taastuenergeetika kavandamise võimaluse kui ka ala puhkeotstarbe säilimise.</p> <p>- Ala ümberkavandamiseks (sh eelmises punktis toodud taastuenergeetika ala kavandamiseks) on vajalik koosada uus DP. Supluskoha muutmise lahendada vastavalt DP</p>

			raames. Selgitame, et tegemist on eramaal kavandatava supluskohaga. Supluskoht ei saa sellisel juhul olla avalik, vaid eraõiguslik ja selle kasutamise korra määrab omanik ja tagab ka ohutuse. ÜP kajastab avalikke supluskohti.
22	MTÜ Maidla Vana Viinavabrik 11.08.2022 Arvamuse andja/ettepaneku esitaja	- Teeme ettepaneku MTÜ omandis oleva kinnistu Kastani tn 9 Maidla küla (katastritunnus 44201:001:0956) kavandatav sihtotstarve määratleda Äri ja tootmise maa-alana (ÄT). - Ühtlasi juhime tähelepanu, et katastriüksusel 44201:001:0956 näidatud veevõtukoht ei ole kasutatav ja teeme ettepaneku määratleda perspektiivseks veevõtukohaks katastriüksuste 44201:001:0956 ja 44201:001:0956 piiril olev ala, kus on olemas juurdepääsutee ja endisaegne veevõtukohta mahuti.	- Kastani tn 9 antakse ÄT otstarve. - Veevõtukohta asukohta täpsustatakse.
23	Transpordiamet 16.08.2022 nr 7.2-1/22/15075-4 Kooskõlastaja	Olete esitanud meile kooskõlastamiseks Lüganuse valla üldplaneeringu, mis on algatatud Lüganuse Vallavolikogu 26.01.2017 otsusega nr 383. Planeering vastab Maanteeameti 05.02.2020 15-2/20/1779-3 kirjaga esitatud seisukohtadele. Võttes aluseks planeerimisseaduse ning Transpordiameti põhimääruse, kooskõlastame Lüganuse valla üldplaneeringu tingimusel, et riigiteede kaitsevööndite suurendamine lahendatakse vastavalt 08.12.2021 koosolekult kokku lepitud (Lisa 1) ning lisaks riigiteede nr 34 ja nr 13103 kaitsevööndid vastavalt Lüganuse Vallavalitsuse 02.08.2022 kirjaga nr 6-1/3-134 täpsustustele (Lisa 2). Peale planeeringu kehtestamist palume esitada meile riigitee kaitsevööndite ulatuse kiht digitaalsel (.dwg vms) kujul.	Kaitsevööndite käsitlus kajastatakse planeeringus vastavalt Lisale 1 ja Lisale 2.
24	Energy Estonia Oü e-krir 28.09.2022 Arvamuse andja/ettepaneku esitaja	Teeb ettepaneku muuta koostatavas üldplaneeringus Suur-Kupra (44201:001:1068) kinnistu maksimaalses võimalikus mahus taastuenergia maa-alaks.	Nõustume.
25	Toila vallavalitsus 28.10.2022	Loeti kooskõlastatuks vastavalt PlanS § 85 lõikele 2.	

	Kooskõlastaja	<p>Käesolevaga teen kaks ettepanekut Lüganuse valla koostatavasse üldplaneeringusse, mis omavad laiemat maakondlikku mõju ning looks perspektiivi edaspidisteks arendustegevusteks.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Purtse jõe suudmesse lainemurdjate rajamine, mis looks eeldused Purtse jõe suudmes asuvate väikesadamate aktiivsemaks kasutamiseks. Täna on Purtse jõe suue merele avatud ning rannikul suunaga läänest-itta liikuvate setetega täitub suudmesse sissesõit liivaga. Sisuliselt tuleks jõesuuet iga-aastaselt süvendada, et oleks tagatud väikelaevade sisse- ja väljasõit. Ja sellisel viisil loodusega võideldes jäävad loodusjõud tihtilugu peale. <p>Toila valla Toila aleviku üldplaneeringu põhikaardil oleme perspektiivsed sadamarajatised (lainemurdjad) märkinud halliga. Olles suhelnud erinevate vesiehituse projekterijatega, peaksid Purtse jõesuudmesse rajatavad lainemurdjad (paralleelselt 2) ulatuma jõesuudmest ca 300m kaugusele merre (vähemalt 3,5m sügavuseni) ning millest läänepoolsem olema otsast suunatud itta, sarnaselt Toilasse kavandatud nõ läänemuuli otsaga. Sõltumata asjaolust, et Putse jõe suudmes olevad väikesadamad ei kuulu kohalikule omavalitsusele, on äärmiselt oluline, et KOV tagaks vajaliku taristu, mille olemasolul saavad väikesadamad üldse Toimida. Tegemist on väga perspektiivse elamu- ja puhkealaga Liimala külas. Kogu Ida-Viru maakonna väikesadamate võrgustikus on Purtse sadama(te)l väga oluline roll, kuna merematkajad arvestavad keskmiseks päevasõiduteekonna pikkuseks 30nm (nm ehk meremiil) ning Purtse sadamata katteks võimalus väikelaevnike jõudmiseks teistesse Ida-Viru väikesadamatesse.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Kergliiklustee koridori Maidla – Aidu – Kohtla-Nõmme märkimine üldplaneeringu põhikaardile ning vajadusel kajastada 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Üldplaneering võimaldab sadama arendamist, sh muuli (lainemurdja) kavandamist. Lainemurdja asukoha määramiseks (planeerimiseks) puudub piisavas täpsusastmes alusinformatsioon. 2. Nõustume.
--	---------------	--	--

		<p>tekstdokumendis. Toila vallas asuv Eesti Kaevandusmuuseum ja Lüganuse vallas asuvad Kiviõli Seikluskeskus ning tulevikus ka Aidu Veemaa moodustavad tervikliku ja atraktiivse külastuskeskkonna, mille omavaheline ühendamine kergliiklusteega on igat objekti arvestades oluline. Toila valla Kohtla-Nõmme alevi põhikaardile oleme kergtee lõigu kuni Lüganuse valla piirini juba maha märkinud.</p>	
26	<p>P.Tüvi 31.10.2022 Arvamuse andja/ettepaneku esitaja</p>	<p>Käesolevaga toetame üldplaneeringus Liivakõrtsi - Jabara - Soppe tee täies ulatuses avalikuks kasutuseks määramise ettepanekut.</p> <p>Praegu ei ole võimalik pääseda minu maaüksustelt avalikule teele, sest osaliselt läbib Liivakõrtsi - Jabara - Soppe tee eramaid, Tui (43701:002:0053) ja Vinkli (43701:002:0820) maaüksustel.</p> <p>Kuna faktiliselt on teekoridor juba loodud ja seda kasutatakse aktiivselt üle 10 majapidamise poolt, siis ei sea juurdepääs avalikult kasutatavale teele kinnisasjadele, mida teekoridor läbib täiendavaid kitsendusi. Küll aga seab avalikule teele juurdepääsu puudumine olulisi kitsendusi maaüksuste tänastele ja tulevastele omanikele, kelle ainus juurdepääs on Liivakõrtsi - Jabara - Soppe teelt.</p> <p>Selles tulenevalt palun üldplaneeringuga määrata Liivakõrtsi - Jabara - Soppe tee täies ulatuses avalikuks kasutuseks.</p>	<p>ÜP kaardistab avaliku kasutusega erateede ettepanekud, nende avalikuks kasutuseks määramine toimub ÜP-st eraldiseisvalt. Nimetatud lõik on kantud ettepanekuna maakasutusplaanile.</p>
27	<p>Sinilevi OÜ 3.11.2022 Arvamuse andja/ettepaneku esitaja</p>	<p>22.09.2022 algatati Lüganuse valla Kiviõli linna Teeserva kinnistu detailplaneeringu koostamine 19 453 m2 pindalaga alale, eesmärgiga muuta kinnistu sihtotstarvet ja rajada kinnistule päikesepaneelid (ligikaudu 2000 tk). Detailplaneering on veel koostamisel.</p> <p>Kinnistu omanik Sinilevi OÜ teeb ettepaneku üldplaneeringus Teeserva (44201:001:0354), Kiviõli linn, Lüganuse vald kinnistu määrata tootmiskaaks, eesmärgiga rajada kinnistule akupank ja päikesepaneelid. Akupank on tehonorajatis, mis suurendab Lüganuse valla energiajulgeolekut ja tagab elektri olemasolu voolukatkestuste korral.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Tegemist on perspektiivika ja atraktiivse elamupiirkonnaga.</p>
28	<p>TMW Power OÜ-ga 6.11.2022</p>	<p>1. Millal võiks ÜP teie arvates jõustuda ja millal võiks olla sobiv hetk detailplaneeringu taotluse esitamiseks?</p>	<p>1. Täpset kehtestamise aega on keerukas prognoosida. Pärast avalikku väljapanekut ja</p>

	Arvamuse andja/ettepaneku esitaja	<p>2. Ühtlasi palun kaasata TMV Green OÜ ka Lüganuse valla ÜP huvitatud osapoolte ringi.</p> <p>3. Kas ÜP-s määratud arheoloogiatundlikule alale võib ka tuulikut plaanida (kui see on tuule ala sees). Või milliste piirangutega seal peaks arvestama?</p> <p>4. Aidu alale on olemas ka 2011 aastast Aidu Tuulepargi Teemaplaneering, kas ka selle järgi saaks ka praegu Detailplaneeringut algatada? (Aidu tuulepargi teemaplaneering - Skepast & Puhkim (skpk.ee))</p>	<p>arutelusid (arutelud toimuvad aprilli alguses) suunatakse üldplaneering Rahandusministeeriumisse heakskiidu saamiseks. Vastavalt PlanS-le võib põhjendatud juhul heakskiidu menetlemise tähtaega pikendada kuni 90 päevani. Heakskiidetud planeering suunatakse volikokku kehtestamiseks.</p> <p>2. Ettepanekuga arvestatakse.</p> <p>3. Arheoloogiatundlikel aladel tuleb küsida planeeringu või ehitise kavandamisel Muinsuskaitseameti arvamust arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta. Ehitamine nendel aladel ei ole välistatud.</p> <p>4. Aidu tuulepargi teemaplaneering on kehtiv, detailplaneeringu koostamisel tuleb arvestada teemaplaneeringus määratud tingimusi, sh tuulikute kõrgused.</p>
29	Tardek OÜ / Ohaka Energia OÜ 18.11.2022	Teeme ettepaneku lisada antud maad uue üldplaneeringu järgi tuuliku ja päikesepargi arendus maadeks.	Valdav osa nimetatud kinnistutest juba on määratud kas taastuvenergeetika maa-alaks või

	Arvamuse andja/ettepaneku esitaja	44901:003:0581; 44901:003:0582; 43801:001:0133; 43801:001:0132; 43701:004:1120; 43701:004:1030; 43701:004:0149; 43701:004:0003; 44201:001:1010; 44201:001:1009; 44201:001:1008; 44201:001:1016; 44201:001:1012; 44201:001:1011; 44201:001:1015; 44201:001:1014; 44201:001:1013	potentsiaalselt tuuleenergeetika arendamiseks sobivaks alaks. Kinnistul 43701:004:0149 on projekteerimistingimuste alusel päikesepark juba rajatud. Kinnistud 43701:004:0003, 44901:003:0582 ja 44901:003:0581 paiknevad kas kogu ulatuses või osaliselt roheline võrgustiku alal, mistõttu nende määramine taastuvenergeetika maa-alaks ei ole roheline võrgustiku toimimist toetav ja soovitatav. Märgime veel, et kinnistule 44901:003:0581 päikesepargi rajamine ja selle aiaga piiramine nõ lõikaks läbi roheline võrgustiku sidususe, samuti on osa kinnistust väärtuslik põllumajandusmaa. Väärtuslikule põllumajandusmaale päikeseparkide rajamine ei ole ÜP kohaselt lubatud.
30	Viru-Nigula vald	Loeti kooskõlastatuks vastavalt PlanS § 85 lõikele 2.	
31	Vinni vald		
32	Alutaguse vald		
33	Kohtla-Järve linn		
34	Politsei- ja Piirivalveamet		
35	Põllumajandus- ja Toiduamet		

